Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыя—№ 478. Рэдактара—№ 769.
Матар'ялы прымаюцца з 9-ці да 3½ гадз.
Непатрэбныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible]

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх паштова-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА выключна ў канторы газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 243 (2431) Субота, 20-га кастрычніка 1928 г.

АДКРЫТА ПАДПІСКА НА ЛІСТАПАД—СЬНЕЖАНЬ НА ГАЗЭТУ „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“.

НІЯКАГА АДЫХОДУ АД СУЧАСНАГА ТЭМПУ ІНДУСТРЫЯЛІЗАЦЫІ.

Толькі на базе тэхнічнае перабудовы ўсяе гаспадаркі можа шырока разьвівацца сельская гаспадарка

Трымаючы НАПРАМАК на ўцягненьне вёскі ў агульнае кола сацыялістычнае перабудовы краю, даючы няшчадны адпор апартуністычнаму і трацкісцкаму ўхілам, партыя і край пойдуць НАПЕРАД ДА НОВЫХ ПЕРАМОГ.

АДОЗВА ЦК УСЕКП(Б) ДА ЎСІХ ЧЛЕНАЎ МАСКОЎСКАЕ АРГАНІЗАЦЫІ УСЕКП(Б).

Дарагія таварышы!

Разьвіцьцё народнае гаспадаркі ідзе пад знакам [illegible] прадукцыйных сіл гораду і вёскі, [illegible] сацыялістычных элемэнтаў гаспадаркі. [illegible] *сацыялістычнае перабудовы* [illegible] *народнае гаспадаркі на базе новае тэхнікі.* [illegible] **ЛЁЗУНГ ІНДУСТРЫЯЛІЗАЦЫІ** [illegible] *застаецца асноўным лёзунгам сацыялістычнага будаўніцтва.* [illegible]

„Мы ведаем,—гаворыць ЛЕНІН,— [illegible] —НАМ НЕАБХОДНА ТАКСАМА ЦЯЖКАЯ ІНДУСТРЫЯ [illegible]

Але перыяд рэканструкцыі, перыяд перабудовы прамысловасьці і сельскае гаспадаркі [illegible] такія перамаганы, чаго-б гэта ні каштавала, *каб дамагчыся посьпеху.*

У адзнаку ад капіталістычных краёў, мы ўзьнімаем нашую індустрыю, як цяжкую, так і лёгкую, *бяз прытоку сродкаў з-за межаў* (без пазык капіталістаў), на аснове нашых уласных унутраных рэсурсаў, на аснове супольных сіл рабочае клясы і сялянства нашага краю. Але разьвіваць індустрыю пры нашай тэхнічнай адсталасьці такім чынам, каб не апынуцца ў хвасьце ў капіталістычных краёў, а *дагнаць* іх на справе і потым *перагнаць* іх эканамічна, як вучыў партыю Ленін, — *немагчыма без вялізарнага напружаньня сіл і сродкаў краю, без вялічэзнае вытрыманасьці і жалезнае дысцыпліны пралетарскіх шэрагаў.* Паўстаўшыя на гэтым шляху цяжкасьці—напружаньне нашых матар'яльных сродкаў, зьявішчы таварнага голаду і інш.—выклікаюць некаторыя ваганьні як у асобных праслойках рабочае клясы, так і ў некаторых звеньнях самое партыі. На гэтым грунце ўзьнікаюць іншы раз настроі на карысьць перагляду асноўнага курсу партыі—настроі зьнізіць тэмп разьвіцьця індустрыялізацыі—наогул цяжкай асабліва. Замест бальшавіцкага перамаганьня цяжкасьцяў выходзіць, такім чынам, уцяканьне ад іх. Гэтыя настроі вядуць да страты пэрспэктывы сацыялістычнага будаўніцтва і выкрываюць неразуменьне таго, што *зьніжэньне тэмпу разьвіцьця цяжкае індустрыі азначала-б зьяўленьне новых яшчэ большых цяжкасьцяў у бліжэйшай будучыне, значна пагоршыла-б матар'яльны і культурны ўзровень рабочае клясы і паставіла-б наш край у цяжкую залежнасьць ад сусьветнага капіталу.*

Бароначы сучасны тэмп індустры, партыя грунтуецца, між іншым, на тым, што без сыстэматычнага разгортваньня індустрыі наогул, а цяжкае індустры—асабліва, немагчыма сур'ёзнае палепшаньне матар'яльна-культурнага становішча рабочае клясы.

Але *індустрыялізацыя краю* ня вычэрпваецца разьвіцьцём адное толькі прамысловасьці, лёгкае і цяжкае. Яна *азначае разам з тым разьвіцьцё сельскае гаспадаркі на новай тэхнічнай базе, забясьпечаньне індывідуальных сялянскіх гаспадарак новымі прыладамі вытворчасьці, узьняцьце іх ураджайнасьці, паступовае аб'яднаньне іх у аграмаджаныя калектыўныя гаспадаркі, арганізацыя і разьвіцьцё магутных савецкіх гаспадарак.*

Калі нельга разгортваць сельскую гаспадарку без прамысловасьці, бяз сельска-гаспадарчых машын, бяз трактараў, без мінэральных угнаеньняў, дык і прамысловасьць ня можа разгортвацца ў патрэбнай меры без узмацненьня тэмпу разьвіцьця сельскае гаспадаркі, якая дае для прамысловасьці сыравіну і харчовыя прадукты. Між тым, тэмп разьвіцьця сельскае гаспадаркі надзвычайна адстае ад росту прамысловасьці і з цяжкасьцю задавольвае ўзрастаючыя патрэбы краю, не забясьпечваючы ў патрэбнай меры сыравіннае, харчовае і экспартнае базы. Гэта, зразумела, не азначае, што сельская гаспадарка ў нас адстае, падае, ці натуралізуецца, бо *сельская гаспадарка, у тым ліку і збожжавая гаспадарка, расьце і разьвіваецца ў нас з году ў год,* узьнімаючы сваю ўраджайнасьць. Гэта значыць, што сучасны тэмп росту сельскае гаспадаркі стаў для нас [illegible] нездавальняючым. Таму *паступовая перабудова* сельскае гаспадаркі на базе новае тэхнікі і масавага вытворчага кааперавання сялянства і [illegible]ненне, такім парадкам, тэмпу разьвіцьця сельскае гаспадаркі зьяўляецца *баявою задачай савецкае дзяржавы.*

[illegible]кія цяжкасьці, якія паўстаюць на гэтым шляху, натуральна выклікаюць хістаньні ў найменш устойлівых праслойках нашае партыі. У выніку [illegible] хістаньняў зьяўляецца недаацэнка ролі савецкіх і калектыўных гаспадарак і імкненьне да перагляду пастановы 15-га зьезду партыі аб узмацненьні наступу на капіталістычныя элементы вёскі. Гэтыя хістаньні выяўляюць неразуменьне таго, што *без перабудовы сельскае гаспадаркі на базе новае тэхнікі, кааперавань[ня і] калектывізму немагчыма дасягнуць магутнага ўздыму прадукцыйных сіл вёскі, вызваленьня мільённых мас сялянства ад жабрацтва і забясьпечаньня перамогі сацыялістычных элементаў гаспадаркі над яе капіталістычнымі элемэнтамі.*

[Гэт]ыя цяжкасьці, зьвязаныя з разьвязаньнем асноўных задач рэканструкцыйнага перыяду ў галіне прамысловасьці і сельскае гаспадаркі, яшчэ [больш] узмацняюцца абвастрэньнем барацьбы імпэрыялістычных дзяржаў [супроць] першае ў сьвеце пралетарскае дзяржавы. Гэта выяўляецца ў новых [спроб]ах міжнароднае буржуазеі ўсімі спосабамі перашкодзіць сацыялістычнаму будаўніцтву, праз падрыхтоўку эканамічнае блёкады і нападу на СССР, праз подкуп камандпага складу прамысловасьці (Шахцінская справа) і г. д. Усе гэтыя цяжкасьці, як і само разгортваньне сацыялістычнага будаўніцтва на сучасным яго этапе, прыводзяць да росту актыўнасьці і барацьбы капіталістычных элемэнтаў краю (нэпман, кулак, буржуазная інтэлігенцыя) проці палітыкі пралетарскае дзяржавы. *На сучасным этапе сацыялістычнага будаўніцтва, які ў выніку вядзе да зьнішчэньня клясаў, адбываецца абвастрэньне клясавае барацьбы; апошняя асабліва востра выяўляецца ў вёсцы.*

Партыя ў сваёй палітыцы грунтуецца і ня можа не грунтавацца на вучоце абвастрэньня клясавае барацьбы ў краі, якая, між іншым знайшла свой адбітак ў сур'ёзным выпадзе кулацкіх элемэнтаў проці гаспадарчага пляну пралетарскае дзяржавы ў часе леташніх хлебазагатовак. Між тым няўхільны ўзрух дробна-буржуазнае стыхіі, якая ўяўляе, не зважаючы на рост абагуленага сэктару, усё яшчэ вялізарную сілу ў нашым краі, адбіўся на страце асобнымі зьвеньнямі партыйных арганізацый выразнае клясавае ўстаноўкі.

Яшчэ ў сваім лісьце ад 13-га лютага ЦК прымушан быў адзначыць, што:

> „У нашых арганізацыях як партыйных, так і іншых, знаходзіліся ў апошні час вядомыя, чужыя партыі, элементы, якія ня бачылі клясаў на вёсцы, не разумелі асноў нашае клясавае палітыкі і спрабавалі весьці працу такім парадкам, каб нікога не пакрыўдзіць на вёсцы, жыць у згодзе з кулаком і наогул захоўваць папулярнасьць сярод „усіх гушчаў вёскі“.

Ва ўмовах абвастрэньня клясавае барацьбы гэтая *недаацэнка ролі клясаў у нашым краі зьяўляецца асабліва небясьпечнаю,* бо яна абяззбройвае партыю і засыпляе пільнасьць рабочае клясы. *Гэтая недаацэнка* момантаў клясавае барацьбы ўяўляе сабою адкрыта *апартуністычны ўхіл,* пралазка для буржуазна-дэмакратычных тэндэнцый. Другі ўхіл, які ўзьнікае ад няверʼя ў справу будаўніцтва сацыялізму і ад капітулянцтва перад цяжкасьцямі, гэта — *недацэнка значэньня саюзу рабочае клясы з сярэднім сялянствам (трацкізм).*

ПРОЦІ АБОДВЫХ УХІЛАЎ ПАРТЫЯ ПРАВОДЗІЛА І ПРАВОДЗІЦЬ РАШУЧУЮ БАРАЦЬБУ. Як у сваім лютаўскім лісьце аб хлебазагатоўках, так і на сваіх красавіцкім і ліпнёўскім пленумах ЦК падкрэсьлівае патрэбу *рашучае барацьбы* **НА ДВА ФРОНТЫ** *проці абодвых ухілаў.*

> «Партыя ў сваёй палітыцы павінна выходзіць з рашучае барацьбы як з тымі элемэнтамі, якія зьяўляюцца адбіткам буржуазных тэндэнцый у нашым краі і спрабуюць ухіліцца ад пастановы 15-га зьезду «разгортваць далей наступ на кулацтва», так і з элемэнтамі, якія імкнуцца надаць надзвычайным і часовым мерам характар сталага ці доўгага курсу, і тым паставіць пад пагрозу справу саюзу рабочых і асноўных мас сялянства» (гл. рэзалюцыі ліпнёўскага пленуму ЦК УсеКП(б).

Бо *толькі на падставе ўзмацненьня саюзу рабочых і сялян пад кіраўніцтвам рабочае клясы можна скончыць пераможнае сацыялістычнае будаўніцтва.*

З гэтае прычыны таксама рашуча, як змагалася партыя проці трацкізму і будзе змагацца проці яго асколкаў, яна **ПАВІННА І БУДЗЕ** змагацца проці адкрыта апартуністычнага правага ўхілу, а, значыць, і *проці прымірэнчых адносін да яго.*

У гэтай барацьбе партыі проці ўхілаў ад генэральнае бальшавіцкае лініі, у тым ліку і проці правага ўхілу, *маскоўская арганізацыя была і застаецца ў першых радох партыі.* Яна была і застаецца цьвёрдаю апораю ЦК у справе абароны і рашучага праведзеньня бальшавіцкага ленінскага напрамку нашае партыі. Яна дала сьмяротны адпор трацкісцкай апазіцыі, перамогшы ідэёвыя ваганьні асобных сваіх праслоек. Як перад 15-м зьездам партыі, так і зараз, *маскоўская арганізацыя на чале з маскоўскім камітэтам стаіць цалкам і поўнасьцю на лініі партыі,* няўхільна змагаючыся *проці розных выкрыўленьняў агульна-партыйнае лініі.* Узрослая палітычна, выхаваная ў бальшавіцкіх традыцыях, маскоўская арганізацыя выказвала і выказвае вялікую чуласьць і адказнасьць у адносінах прынцыповае вытрыманасьці партыйнага кіраўніцтва, даючы рашучы адпор усім спробам гамазаць агульна-партыйную ўстаноўку.

Праўда, асобныя сябры МК і кіраўнікі некаторых райёнаў выявілі за апошні час некаторую няўстойчывасьць і ваганьне ў справе барацьбы з правымі ўхіламі ад ленінскага напрамку, дапусьціўшы няжыцьцёвыя для бальшавіцкае партыі прымірэнчыя адносіны да гэтых ухілаў. Гэтым і было выклікана нездаволеньне некаторае часткі партыйнага актыву маскоўскае арганізацыі, якое было накіравана на тое, каб выправіць такія памылкі. Нездаволеньне гэтае распачалося пасьля верасьнёўскага пленуму МК і МКК, у рэзалюцыі якога выразна не адбіліся пастановы 6-га кангрэсу Камінтэрну і пленуму ЦК аб барацьбе з правымі ўхіламі і прымірэнчымі адносінамі да іх.

Аднак, ЦК устанаўляе, што МК ужо ўжыў належныя захады для ліквідацыі дапушчаных асобных памылак; гэта адбілася ў лісьце МК ад 2 кастрычніка. ЦК заяўляе, што МК уцэлым і яго кіруючы асяродак праводзіў і праводзіць напрамак партыі і безагаворачна ажыцьцяўляе пастановы яе органаў. *ЦК адхіляе гутаркі аб тым, што МК процістаўляе сябе Цэнтральнаму Камітэту партыі, бо яны не адпавядаюць сапраўднасьці.*

ЦК выказвае ў зьвязку з гэтым цьвёрдую ўпэўненасьць, што барацьба ўнутры маскоўскае арганізацыі, якая мела месца ў апошні час, будзе зараз-жа ліквідавана. ЦК заклікае ўсіх сяброў маскоўскае арганізацыі забясьпечыць *поўнае адзінства бальшавікоў* на аснове агульна-партыйных пастаноў і адпаведнага лісту ЦК аб перавыбарах бюро ячэек.

ЦК упэўнен, што *перавыбары бюро ячэек і падрыхтоўка да партыйных канфэрэнцый пройдуць пры спакойных таварыскіх абставінах, пад знакам шырокага разгортваньня самакрытыкі і мабілізацыі ўсяе партыйнае і рабочае масы навакол асноўных лёзунгаў нашае партыі.*

Бязумоўнае захаваньне сучаснага тэмпу разьвіцьця індустрыі.

За масавае кааперавіньне і сацыялістычную перабудову вёскі!

За саюз рабочых і вясковае беднаты з сярэднім сялянствам, на аснове забясьпечаньня кіруючае ролі рабочае клясы!

За ўздым матар'яльнага і культурнага ўзроўню рабочае клясы і працоўных мас вёскі!

Проці ваганьняў у палітыцы, за цьвёрдае ленінскае кіраўніцтва!

За згуртаванасьць і бальшавіцкае адзінства маскоўскае арганізацыі.

Цэнтральны Камітэт УсеКП(б).

Ні кроку назад ад пастаноў XV зьезду

—АДНАДУШНА СКАЗАЛА ЛЕНІНГРАДЗКАЯ ПАРТАРГАНІЗАЦЫЯ.

ЛЕНІНГРАД, 19-Х. 18-га кастрычніка пленумы калектываў буйных прадпрыёмстваў Ленінграду падсумоўвалі вынікі 6-га пленуму абласнога камітэту ЎсеКП(б). На адчыненых пленумах калектываў у прысутнасьці камсамальцаў і беспартыйных рабочых рабілі даклады аб выніках пленуму т. Кіраў (на „Красном Путиловце“), Озэрн (на «Большевике»), Камароў (на «Балтийском»), Угараў (на «Красном Выборжце») і інш. Пленумы з асаблівай здаволенасьцю адзначылі **аднадушнасьць і згуртаванасьць, з якімі ленінградзкі абласны камітэт УсеКП(б) дае рашучы адпор усім апартуністычным ухілам.**

«НІВОДНАГА КРОКУ НАЗАД АД ПАСТАНОЎ 15-га ЗЬЕЗДУ» аднадушна сказала ленінградзкая партыйная арганізацыя.

Сход партактыву Петраградзкага райёну, заслухаўшы і абмеркаваўшы даклад аб выніках працы кастрычнікавага пленуму абласнога камітэту ЎсеКП(б), цалкам і поўнасьцю ўхваляе ўсе пастановы абласнога камітэту ЎсеКП(б). Сход заклікае ўсіх сяброў партыі павесьці самую рашучую і сыстэматычную барацьбу, як з рэштакамі контр-рэвалюцыйнае трацкісцкае групоўкі, так і з вахавана-правымі апартуністычнымі элемэнтамі ў радох нашае партыі.

Польскі пралетарыят не адступіць.

Стачачнікі-лодзінцы прадаюць апошнія пажыткі для прахарчаваньня, але аб капітуляцыі і ня думаюць.

На вуліцах Лодзі ўсё часьцей выгукі ў чэсьць СССР

ВАРШАВА, 18-Х. Згодна пастановы акругловае камісіі прафсаюзаў служачыя больнічнае касы спынілі ўчора забастоўку. Вярнулася да працы і частка неарганізаваных кельнераў, тэатральных служачых і беспрацоўных, занятых на грамадзкіх земельных працах.

Лодзінскія мэталёўцы, якія далучыліся з першага дню да ўсеагульнае забастоўкі, патрабавалі павялічыць заработак на 20 проц. Прадпрыёмцы адхілілі патрабаваньне. Тады дэлегацыі мэталёўцаў заявілі прадпрыёмцам, што **мэталёўцы бастуюць з гэтага моманту ня толькі ў знак салідарнасьці з тэкстыльшчыкамі, але і ў абарону ўласных патрабаваньняў.** Штрэйкбрэхераўскія арганізацыі, адчуваючы нікчэмнасьць сваіх спроб у Лодзі, напружваюць усе сілы, каб сарваць забастоўку ў Лодзінскай акрузе.

На Жырардаўскай фабрыцы рабочыя абвясьцілі італьянскую забастоўку. Адміністрацыя фабрыкі заявіла, што калі ў выпадку прадоўжаньня забастоўка ня спыніцца, дык будзе абвешчан лёкаут усіх рабочых.

Не зважаючы на энэргічнае супярэчаньне пэпээсаўцаў, у Варшаве ўсьлед за буйнаю тэкстыльнаю фабрыкаю «Воля», да забастоўкі лодзінскіх тэкстыльшчыкаў далучыліся рабочыя некалькіх мясцовых тэкстыльных прадпрыёмстваў. Варшаўскія мэталёўцы падалі прадпрыёмцам шэраг эканамічных патрабаваньняў. Пэпээсаўцы напружваюць усе сілы, каб адхіліць абвяшчэньне забастоўкі.

Абурэньне ў Лодзі проці спроб пэпээсаўцаў сарваць забастоўку праз арбітраж выклікала шэраг стычак. Памяшканьні ўсіх прафсаюзных арганізацый шчыльна замыкаюцца перад усімі рабочымі, западозранымі ў лявізьне. Бастуючыя, якія сабраліся перад памяшканьнем прафсаюзу тэкстыльшчыкаў, сілаю прымусілі старшыню прафсаюзу тэкстыльшчыкаў пэпээсаўца Шаркоўскага выступіць са справаздачаю. Абурэньне рабочых, аднак, нагэтулькі ўзрасло, што Шаркоўскі ня здолеў гаварыць.

Пад'ехаўшыя камуністы далі магчымасьць Шаркоўскаму сказаць прамову, якое ён усё-ж такі ня скончыў, бо рабочыя прарвалі яго сьпевам «Інтэрнацыяналу».

Перад фабрыкаю Пазнанскага адбылася дэманстрацыя рабочых на чале з камуністамі. Дэманстрацыі адбыліся і перад будынкам, дзе зьмяшчаецца акруговая камісія прафсаюзаў. Усе дэманстрацыі разагнаны паліцыяй. Зазначаюць, што ў стычках з паліцыяй усюды ўзмацняецца адпор рабочых.

Сярод бастуючых адчуваецца крайняя пакута. Дапамога гарадзкога самакіраўніцтва, якое выдае штодня 5 тысяч хлебных пайкоў і 10 тысяч абедаў, зьяўляецца кропляй у моры беднасьці. Дапамога ад рабочых арганізацый надсылаецца марудна. Незагатая маёмасьць рабочых прадаецца задарма на рынку.

Лодзінскі карэспандэнт газэты «Кур'ер Поранны» піша, што ўвечары асьвечан толькі цэнтр гораду. Усе другарадныя вуліцы і ваколіцы гораду застаюцца ўпацёмках. Аўтамабіляў на вуліцы ня відаць. Карэспандэнт апавядае, што яму ледзь удалося дастаць аўтамабіль, і ён езьдзіў па горадзе пад варожыя выгукі рабочых: «Буржуй; напэўна ўрадавы дэлегат з Варшавы». Далей карэспандэнт апісвае галодных і зьмізарнеўшых рабочых, якія з прагнасьцю накідаюцца на хлеб гарадзкога кіраўніцтва. Карэспандэнт завярае, што **рабочыя прадаюць ліхвярам свае апошнія лахманы, але пра капітуляцыю ня думаюць.** Пра рост рэвалюцыйных настрояў сярод мас карэспандэнт піша: **На вуліцах Лодзі ўсё часьцей чуюцца выгукі: «Няхай жыве СССР».**

Нарада ў міністэрстве працы бяз вынікаў.

ВАРШАВА, 18-Х. Прадпрыёмцы лодзінскае тэкстыльнае прамысловасьці паслалі ў Варшаву на канфэрэнцыю ў міністэрства працы толькі некалькі сваіх чыноўнікаў, падкрэсьліваючы гэтым, што яны не асабліва зацікаўлены ў ліквідацыі забастоўкі.

Левыя прафсаюзныя групоўкі, водлуг слоў органу Бунда «Фолькс Цайтунг», адмовіліся ўзяць удзел у канфэрэнцыі.

Першае пасяджэньне канфэрэнцыі прадстаўнікоў прадпрыёмцаў і рабочых у міністэрстве працы не дало ніякіх вынікаў. Наступны пленум канфэрэнцыі назначаю сёньня на 6 гадзін увечары.

НПР, як і ППС, выступае штрэйкбрэхерам.

ВАРШАВА, 18-Х. Як паведамляюць з Лодзі, на дапамогу пэпээсаўцам, у спробах сарваць забастоўкі, выступае і народная рабочая партыя (НПР). Энпээраўцы радзяць зьмягчыць забастоўку, спасылаючыся на тое, што між прадпрыёмцамі і прадстаўнікамі рабочых ужо пачаты перамовы ў міністэрстве працы.

Забастовачны камітэт ухваліў рэзалюцыю, у якой ганьбіць штрэйкбрэхерскія спробы НПР. Такую-ж рэзалюцыю прымушана была ўхваліць пад націскам рабочых мас пэпээсаўская акруговая камісія прафсаюзаў.

Раскол у ППС стаў фактам.

Абедзьве расколатыя групы—аднаго поля ягады. Напрамак „новае“ ППС на фашызацыю рабочага руху.

ВАРШАВА, 18-Х. У апошнія дні барацьба ўнутры ППС набыла рашаючыя формы. Далей хаваць насьпяваючага расколу было нельга.

Сёньня раскол у ППС стаў фактам, **ЦК абвясьціў варшаўскі камітэт ППС умоўна выключаным з партыі,** калі ён да 19 кастрычніка ня выступіць з публічнаю заявою аб сваім падначаленьні цэнтральнаму камітэту. У адказ на гэта варшаўскі камітэт разам з прэзыдыумам некалькіх варшаўскіх прафсаюзаў, на чале якіх стаяць прыхільнікі Яваравскага, ухваліў рэзалюцыю аб непадначаленьні цэнтральнаму камітэту ППС.

Сёньня «Пшэдсвіт» паведамляе **аб заснаваньні новае партыі** пад назваю **«ППС (ранейшая рэвалюцыйная фракцыя)»** У адозьве новае партыі зазначана: «Яе адносіны да ўраду будуць дзелавыя. У сваёй працы яна будзе кіравацца ідэямі клясавага рэвалюцыйнага сацыялізму». Нарэшце адозва заклікае ўсе пэпээсаўскія арганізацыі далучыцца да новае партыі.

На ўчарайшым рашаючым пасяджэньні варшаўскі камітэт прафсаюзаў ухваліў рэзалюцыю, у якой заклікае да «ўсямернае дапамогі бастуючым лодзінскім тэкстыльшчыкам». Такім парадкам, група Яваравскага, выкарыстоўваючы спудлаванасьць ЦК ППС перад лодзінскімі падзеямі, імкнецца нажыць палітычны капітал на лодзінскай забастоўцы. На думку палітычных колаў, пэпээсаўцы-пілсудчыкі, якія знаходзяцца ва ўрадавым лягеры, спрабуюць гэтым крокам пракласьці шлях да непасрэднага ўрадавага ўплыву на рабочых.

[З]мах нямецкіх банкіраў на Рапальлё.

(З Масквы па радыё).

[«И]звестия» зьмяшчаюць такую тэлеграму з Бэрліну: «Водлуг атрыманых з бэрлінскіх палітычных колаў [вест]ак, нямецкія банкіры, якія ўдзельнічалі ў свой час у выпуску расейскіх дзяржаўных пазык на чале з банкірскім домам Мэндэльсон, рашылі далучыцца да «міжнароднага аб'яднаньня крэдытораў Расеі» і ўзяць удзел у канфэрэнцыі гэтага аб'яднаньня, якая адбудзецца ў Лёндане 23-га кастрычніка».

[На]конт гэтага «Известия» ў перадавіцы пад загалоўкам «Грубая ошибка» [пі]шуць:

[«Ня]ма патрэбы напамінаць, што адмова Нямеччыны ад выплат па царскіх [даўга]х зьявілася ў 1922 г. ня толькі [стры]жнем Рапальскага ўгавору, але і [па]ставаю для ўсяго комплексу савецка-нямецкіх дачыненьняў, якія разьвіваюцца і мацнеюць на гэтай базе. Адмова Нямеччыны ад патрабаваньняў, якія высоўваюцца савецкай рэспубліцы з боку ўсяго капіталістычнага абкружэньня, выклікаў з боку СССР поўную гатоўнасьць да дзелавога прыяцельскага супрацоўніцтва, якое дакаваза на працягу 6-ці гадоў абаюдную выгоднасьць і дало вельмі каштоўныя вынікі.

У сучасны момант група нямецкіх банкіраў, зацікаўленых у атрыманьні сваёй часткі царскіх даўгоў, кідае выклік ня толькі Рапальскаму ўгавору, але і ўсяму таму, што ўзьнікла на базе ўгавору за 6 з паловаю гадоў. Свае групавыя інтарэсы яны процістаўляюць інтарэсам нямецкае народнае гаспадаркі ў цэлым.

Мы думаем, што ні грамадзкая думка Нямеччыны, ні нямецкі ўрад ня могуць заставацца ў баку ад выступленьня групы нямецкіх банкіраў. Грамадзкая думка Нямеччыны ня можа быць падманута наконт значэньня таго шляху, на які штурхае яе група нямецкіх крэдытораў. Рапальскі ўгавор зьяўляецца камбінацыяй двухбаковых абавязацельстваў. Спроба зьмяніць гэтыя абавязацельствы з аднаго боку няўхільна спаткала-б карэспандуючыя імкненьні з другога. Мы чакаем выразнага адказу ад тых, хто павінен гэты адказ даць. Ніякіх нявыразнасьцяй ці двусэнсных адказаў ня можа быць дапушчана ў пытаньні, якое мае першарадную прынцыповую важнасьць у савецка-нямецкіх дачыненьнях.

[Па]тэк аб гаспадарчых перамовах з СССР.

[ВА]РШАВА, 18-Х. Польскае агенцтва паведамляе: польскі пасланьнік у СССР Патэк у гутарцы з супрацоўнікам газэты «Кур'ер Польскі» заявіў, што польска-савецкія гандлёвыя і прамысловыя пытаньні сталі надзвычайна актуальнымі, дзякуючы наведаньню польскай дэлегацыяй кірмашу ў Ніжнім-Ноўгарадзе, а савецкай дэлегацыяй—львоўскага кірмашу. Гэтыя візыты не павінны застацца без практычных вынікаў.

„Адказныя дзеячы,—заявіў Патэк,—павінны імкнуцца весьці творчую працу і не спыняць распрацоўкі згод дзеля разьвіцьця эканамічных дачыненьняў між Польшчаю і СССР на аснове натуральных пэрспэктыў гэтага разьвіцьця. На гэтай ідэі я грунтую пляны сваёй працы пасьля звароту ў Маскву“.

[Ба]лканы ў кулаку англа-французскага імпэрыялізму

[А]ТЭНЫ, 13-Х. Не зважаючы на дэ[мак]ратычна-нацыянальную і мірную [палі]тыку Вэнізэлёса, Грэцыя, на думку [ле]йшага апазіцыйнага друку, ня можа выйсьці з-пад уплыву ангельскіх кансэрватараў. Водлуг апазіцыйных [газэ]т і добра асьведамленых колаў, Грэцыя ў выніку згоды з Англіяй [стра]ціла волю ўчынкаў на Балканах, [у]роўна як раней яе мела Італія. Раней Англія рабіла праз Італію націск на Францыю, а зараз яна робіць яго на Італію праз Францыю. Гэта ўжыта з мэтаю стварыць балканскае Лёкарно, уцягнуць Турцыю ў кола эўрапейскае палітыкі, узмацніць антысавецкі фронт і палегчыць дастаўку вайсковых прыладаў Польшчы і Румыніі праз Салонікі ў выпадку вайны.

Мусаліні пераходзіць да адкрытых забойстваў.

ВЫКЛІК МІЖНАРОДНАЙ РАБОЧАЙ КЛЯСЕ.

[П]АРЫЖ, 18-Х. «Юманітэ», а [та]ксама лева-буржуазны і са[цы]ялістычны друк востра пра[тэс]туюць проці сьмяротнага прысуду італьянскаму камуністу [Д]га Маджорэ, ухваленаму фашысцкім надзвычайным трыбуналам у Лукку за забойства 2 фашыстаў.

«Юманітэ» піша: «Пасьля тайных забойстваў у астрозе фашызм пераходзіць да адкрытых, узаконеных забойстваў. Прысуд у Лукку—ганебны фашысцкі выклік да сусьветнага пралетарыяту. Прысуд надзвычайнага трыбуналу накіраван проці пралетарыяту ўсяго сьвету».

[П]ольска-нямецкія перамовы абарваны.

[Б]ЭРЛІН, 18-Х. Нямецка-поль[скі]я перамовы аб гандлёвым угаворы, якія адбываліся ў Варшаве, перарваны, бо польскі ўрад лічыць, што адказ нямецкага ўраду на апошнія прапановы Польшчы ня можа служыць здавальняючаю базаю для перамоў.

АДСТАЎКА ЛЁРДА БІРКЕНХЕДА.

ПАЛІТЫКУ ЗЬМЯНІЎ НА КАМЭРЦЫЮ.

[Л]ЁНДАН, 18-Х. Агенцтва Рэйтэра [па]ведамляе: «Лёрд Піль назначан мі[ніст]рам па справах Індыі замест Бір[кен]хеда, які падаўся ў адстаўку, спа[сыл]аючыся на намер прысьвяціць ся[бе] камэрцыйнай справе.

Біркенхед зьвярнуўся да прэм'ера з лістом, у якім заяўляе, што назаўсёды адыходзіць ад палітыкі, аднак, выказвае поўную салідарнасьць з Бальдвінам і яго калегамі па габінэце.

[П]алёт праз паўночнае канцавосьсе на „Цэпеліне“.

[Б]ЭРЛІН. Сэсія дасьледчых камісій [між]народнага таварыства Аэраарктык (таварыства для вывучэньня Арктыкі [пры] дапамозе паветраных апаратаў; [сэсі]я адбываецца зараз у Бэрліне) [п]рацавала плян палярнае экспэдыцыі на дырыжаблі тыпу «Цэпелін», [які] зрабіў гэтымі днямі транс-атлянтычны пералёт. Экспэдыцыя адбудзецца [у на]той год у красавіку ці маі. Дырыжабль пераляціць арктычную вобласьць два разы,—абодвы разы па маршруце: паўночная Эўропа—Аляска і назад. Эўрапейская база экспэдыцыі будзе ў Мурманску ці Ленінградзе, а амэрыканская—у Неме (Аляска). Адлегласьць між паўночнаю Эўропаю і Аляскаю складае прыблізна 7 тысяч кілёмэтраў.

[В]айна між Фын-Юй-Сянам і яго падначаленым.

[П]ЕКІН, 15-Х. Японскае агенцтва [па]ведамляе, што генэрал Лю-Чжэн-Нін [адм]овіўся падначаліцца загаду Фын-[Юй]-Сяна, які патрабуе эвакуацыі вой[ск] з Цьзяндуна. Лю-Чжэн-Нін арыштаваў і растраляў 6 прадстаўнікоў Фын-Юй-Сяна, якія прывезьлі гэты загад.

Фын-Юй-Сян рыхтуе ваеннае выступленьне проці Лю-Чжэн-Ніна.

Новы турэцкі пасланьнік у СССР.

[А]НГОРА, 18-Х. Анаталійскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе: «Пасланьнік Турцыі ў Будапэшце Васіф-бей назначан паслом Турцыі ў Маскву».

[Р]энегаты КПЗУ пад абаронаю пілсудчыны.

ВАРШАВА, 18-Х. Улада зачыніла выходзіўшую ў Львове украінскую газэту «Світло», якая нядаўна ў вострай форме адмежавалася [ад] прыхільнікаў Шумскага.

Выстаўка харчаваньня ў Бэрліне.

(УРАЖАНЬНІ ЎДЗЕЛЬНІКА).

З 5 мая да 12 жніўня ў Бэрліне адбывалася выстаўка харчаваньня. Выстаўка зьмяшчалася ў спэцыяльна пабудаваных для выставак павільёнах. Гэтай выстаўкай былі заняты 3 вялікія павільёны і 5 меншых, а часьць выстаўкі разьмяшчалася проста на плошчы. Як месца выстаўкі, так і павільёны сваёй удалай пляноўкай, тэхнікай пабудовы і наогул усім сваім выглядам рабілі надзвычайна прыемнае ўражаньне. Асабліва прыгожа выглядала выстаўка ўвечары і ўначы, калі яна залівалася морам электрычнага сьвятла.

У арганізацыі выстаўкі прынялі ўдзел розныя навуковыя ўстановы Нямеччыны, пераважна мэдыцынскія і сельскае гаспадаркі, а таксама розныя фірмы апрацоўкі і вытворчасьці харчавых прадуктаў, фірмы вытворчасьці машын для харчавой прамысловасьці і хатняга ўжытку і шэраг іншых устаноў і асоб, прадукцыя якіх мае тое ці іншае дачыненьне да народнага харчаваньня.

Арганізацыя і зьмест выстаўкі надзвычайна ўдалыя і ўсебакова цікавыя. Тут было прадстаўлена ня толькі харчаваньне ў вузкім сэнсе гэтага слова, а і ўсе галіны навукі і практыкі, маючыя сувязь з харчаваньнем.

Наогул, гэта выстаўка ўяўляла сабой у значнай меры выстаўку народнае гаспадаркі, бо побач з гігіенай харчаваньня былі поўна прадстаўлены крыніцы прадуктаў харчаваньня—сельская гаспадарка, забясьпека насельніцтва прадуктамі харчаваньня, тэхніка апрацоўкі іх і наогул харчавая прамысловасьць.

Але, ня гледзячы на ўсебаковасьць і масавасьць выстаўкі, усё было ўмела і ўдала разьмешчана і ўвязана паміж сабой у адно цэлае. Кожнаму наведвальніку было над чым спыніцца, было на што паглядзець, павучыцца. Гэта выстаўка шмат давала гледачам як з навуковага, так і практычнага боку. Пры гэтым трэба адзначыць, што, дзякуючы навукова-папулярнаму падыходу ў арганізацыі, выстаўка была цікава і зразумела шырокім масам насельніцтва.

Добра арганізавана было абслугоўваньне выстаўкі. Апрача зразумелых надпісаў, па якіх глядач сам мог разабрацца, меліся групаводы з студэнтаў, якія вадзілі арганізаваныя групы гледачоў, тлумачачы зьмест і значэньне кожнага экспанату і мадэлі, кожнае дыяграмы і г. д., што давала магчымасьць звычайным наведвальнікам хутчэй абысьці вялізную выстаўку.

Цікавы зьмест выстаўкі добра быў папулярызаваны праз друк.

Больш за ўсё наведваўся павільён тэхнікі і харчавое прамысловасьці, які заўсёды быў повен. Выстаўка была адчынена ад 8 гадз. раніцы да 7-й гадз. вечара. Разавы ўваход адзіночным парадкам—1,5 (75 к.) маркі, на некалькі дзён і групамі—таньней.

Аднаго толькі савецкі наведвальнік ня мог знайсьці на гэтай выстаўцы: адсутнічаў той напрамак народнага харчаваньня, які ў умовах нашага сацыялістычнага будаўніцтва зьяўляецца надзвычайна важным і на што ў нас зварочваецца вялікая ўвага,—гэта грамадзкае харчаваньне. З масавых форм харчаваньня прадстаўлена была пастаноўка харчаваньня ў турмах, больніцах, вайсковых частках, на параходах, а з больш блізкіх форм да самапраўднага грамадзкага харчаваньня—харчаваньне ў дзіцячых садох, у школах сацыяльнага забесьпячэньня і харчаваньне ў часе народных няшчасьцяў. Усё было прадстаўлена пераважна ў разрэзе індывідуальнага харчаваньня і прыватнае кухні. У гэтым разрэзе выстаўка была надзвычайна цікавай. Тут, у індывідуальным харчаваньні шмат было чаго такога, што можна запазычыць і выкарыстаць у грамадзкім харчаваньні, асабліва з навуковага боку ў галіне гігіены і фізыялёгіі харчаваньня.

Зьмест і аб'ём выстаўкі настолькі вялікі, што кожны павільён і аддзел заслугоўваюць асобнага апісаньня.

Д-р Магілеўчык.

Працоўныя Беларусі—на дапамогу бастуючым рабочым Лодзі.

БАРЫСАЎ. Рабочыя і служачыя запалкавай фабрыкі «ЧЫРВОНАЯ БЯРЭЗІНА» на агульным сходзе заслухаўшы інфармацыю аб ходзе забастоўкі ў Лодзі, аднагалосна пастанавілі адлічыць 2 проц. месячнай заработнай платы, што складае 1500 р.

* * *

Рабочыя гуты «ДОМБАЛЬ» пастанавілі адлічыць паўдзённы заработак.

* * *

Рабочыя і служачыя БАРЫСАЎСКАГА КАМБІНАТУ пастанавілі адлічыць 2 проц. месячнага заработку.

* * *

На астатніх фабрыках і заводах таксама ідзе збор сродкаў на карысьць лодзінскіх бастуючых рабочых.

* * *

Учора адбыўся агульны сход служачых БЕЛАРУСКАГА ХАРЧОВАГА ТРЭСТУ, на якім была заслухана інфармацыя аб забастоўцы ў Лодзі.

Сход пастанавіў адлічыць 1 проц. месячнага заработку.

* * *

18 кастрычніка адбыўся агульны сход рабочых ШАВЕЦКАЙ МАЙСТЭРНІ «ТОРГСТРОЙ». [illegible]

* * *

[illegible]

* * *

— Агульны аб'яднаны сход СУПРАЦОЎНІКАЎ РЭЗІНАТРЭСТУ І «ТЭЖЭ», на якім была заслухана інфармацыя аб забастоўцы рабочых—тэкстыльшчыкаў Лодзі, пастанавіў адлічыць у карысьць бастуючых 1 проц. месячнага заработку.

КРАВЕЦКАЯ АРЦЕЛЬ «ЕДИНЕНИЕ» сабрала на карысьць лодзінскіх рабочых 145 рублёў.

* * *

СЯРОД РАБОЧЫХ ЗАГАТОВАЧНАЙ АРЦЕЛІ „ПРАЦА“, дзе працуюць 20 чал., сабрана 150 руб. на карысьць лодзінскіх рабочых.

* * *

АГУЛЬНЫ СХОД ПРАЦКАЛЕКТЫВУ «ЧЫРВОНЫ ТЭКСТЫЛЬШЧЫК» пастанавіў адлічыць на карысьць лодзінскіх рабочых 1 проц. месячнага заработку, што складае 150 р.

* * *

РАБОЧЫЯ СКУРАНОГА ЗАВОДУ «БАЛЬШАВІК» пастанавілі адлічыць на дапамогу бастуючым рабочым паўдзённы заработак, што складае каля 500 руб.

* * *

РАБОЧЫЯ ШЧОТАЧНАЙ ФАБРЫКІ пастанавілі адлічыць на дапамогу бастуючым рабочым Лодзі 1 проц. ад месячнага заработку.

* * *

Агульны гарадзкі сход менскіх асьветнікаў прайшоў з вялікім уздымам. Па дакладу аб падзеях у Польшчы асьветнікі [illegible] лодзінскім пралетарыям.

* * *

[illegible] 1 проц. месячнага заработку.

* * *

— Агульны сход РАБОЧЫХ ЦУКЕРАЧНАЙ ФАБРЫКІ МЕНСКУ, заслухаўшы на агульным сходзе даклад аб усеагульнай забастоўцы рабочых Лодзі, пастанавіў адлічыць у карысьць бастуючых паўдзённы заработак.

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Плян сяўбы выканан.

Цяпер ужо можна падагуліць вынікі асеньняй пасяўной кампаніі, якая паказала, што пры належнай увазе і працы нашых крэдытных таварыстваў і савецкіх устаноў заўсёды можна мець посьпехі ў працы.

Сёлета асабліва была зьвернута ўвага на кантрактацыю пасеваў азімага жыта, якая выканана па Ціхінскаму сельска-гаспадарчаму таварыству на 110 проц. Калі ўзяць вёску В.-Крушынаўку, якая ў веснавую пасеўную кампанію і на рубля не закантрактавала, дык цяпер на пасеў азімага жыта закантрактавана на суму 300 р.

Ачыстцы насеньня таксама была зьвернута ўвага з боку грамадзкіх арганізацый, так, арфа па ачыстцы жыта працавала два месяцы.

Агранамія як заўсёды яшчэ не зьяўляецца штурхачом усіх пачынаў; якраз у асеньнюю сяўбу райаграном стаў пераводзіцца ў другую рэспубліку, а памоцнікі аграномa паехалі вучыцца.

Сёлета значная колькасьць пасеву жыта рабілася на зялёным угнаеньні—лубіне, а таксама на мінэральных угнаеньнях, якія ўжо ўжывае і сялянства.

Наогул намечаны плян сяўбы выканан, дзякуючы руплівасьці гаспадарчых устаноў і сваечасоваму згрупаваньню думкі вакол гэтага пытаньня.

Бабруйшчына.

Больш увагі збору с.-г. падатку.

Гомель, 19-10. Паступленьне сельска-гаспадарчага падатку ў акрузе праходзіць слаба. На 15-ае кастрычніка паступіла 371387 руб., што складае 95,14 проц. заданьня 1 тэрміну.

Першае месца па збору сельска-гаспадарчага падатку займае Камарынскі раён, выканаўшы 177,57 процантаў першага тэрміну і 35,51 проц. да агульнага заданьня. Другое месца займае Брагінскі раён, выканаўшы 115,47 проц. 1-га тэрміну і 23,09 проц. агульнае сумы сельска-гаспадарчага падатку. Буда-Кашалёўскі раён выканаў 91,26 проц., Церахоўскі—93,27 проц.

Асабліва адстае Лоеўскі, Рэчыцкі, Уваравіцкі і Веткаўскі раёны. Райвыканкомы на збор сельска-гаспадарчага падатку не зьвяртаюць належнае ўвагі. Падатак паступае самацёкам.

У зьвязку з гэтым прэзыдыум акрвыканкому прапанаваў райвыканкомам узмацніць увагу збору сельска-гаспадарчага падатку. Уся адказнасьць за сваечасовае паступленьне сельска-гаспадарчага падатку ўскладзена на старшынь райвыканкомаў. Вінаватыя ў паслабленьні ўвагі да сельска-гаспадарчага падатку будуць прыцягнуты да адказнасьці.

Загатоўкі будуць павялічаны.

Магілёў, 19 Х. Па жыту першая дзесяцідзёўка кастрычніка дала па акрузе каля 35 проц. месячнага заданьня—5547 пудоў.

Па яравых у абсалютных лічбах загатоўлена больш супроць папярэдняй дэкады (паступіла 5429 пудоў), але-ж процант месячнага пляну невялікі (22,5 проц.), бо на кастрычнік плянавае заданьне па яравых павышана.

Паступленьне памольнага збору ўвесь час трымаецца на вышыні і ў апошнюю дзесяцідзёўку таксама выпаўнена 44,7 проц. месячнага заданьня.

Па Ільнасемю—вельмі добра: за дэкаду выпаўнен увесь месячны плян нават з перавышэньнем.

Беднату вызвалілі ад аплаты страховых узносаў.

(*Ліст з Рагачоўскага раёну, Бабруйшчына*).

Налічэньне страхавых плацяжоў на асобныя гаспадаркі па раёну началося. Страхавыя платяжы будуць павышаны на 20 проц., бо павышаны стаўкі і ацэнены па вышэйшых стаўках будынкі сялянства, але гэта ня сьведчыць, што страхоўка будзе непасільна для бедняка.

Для скідак беднаце на В-Крушынаўскі сельсавет прадастаўлен фонд у ліку 395 р.

Пытаньне вызваленьня ад страхоўкі беднаты абгаварвалася на сходзе беднаты, на пасяджэньні страхупаўнаважаных і на пленуме сельсавету.

Я. Крушына.

Як ідуць загатоўкі.

Загатоўка лёну.

(*Ліст з Віцебску*).

Ураджай валакна лёну сёлета па Лёзьненскаму раёну ў сярэднім 16-17 пуд. з дзес. замест леташніх 12-13 пуд. У паасобных гаспадарках збор валакна дасягае нават больш 20 пуд. з дзесяціны.

У сланцовых раёнах Віцебшчыны да 10 кастрычніка лён быў ужо ўбраны і толькі частка лёну, з прычыны позьняй уборкі, ня была яшчэ выстлана.

У мачанцовых раёнах (Гарадоцкі і Высочанскі) частка лёну да 10 кастрычніка ня была ўбрана. Сабраны-ж лён у значнай частцы зьняты недасьпелым, што, бязумоўна, адаб'ецца на загатоўцы семя лёну ў гэтых раёнах. Ёсьць небясьпека, што няўбраны з палёў лён ня будзе сёлета замочаны і выкінуты на рынак.

Трэба адзначыць, што якасьць валакна лёну, якое ўжо пачало паступаць на рынак, значна вышэйшая ад леташняга. Па Лёзьненскаму раёне ўжо загатоўлена да 1000 пуд. валакна і 20.000 пуд. семя лёну. Якасьць семя таксама ня горш леташняга.

У мачанцовых-жа раёнах загатоўкі праходзяць надзвычайна слаба і семя загатаўляецца ў недасьпелым відзе. Яно прыгодна толькі для прамысловасьці, але не для пасеваў.

У сувязі з высокімі цэнамі на жыта (4 р.—4 р. 50 к. пуд.) і авёс (2 р.—2 р. 50 к. пуд.) пры цане на семя лёну ў 2 р. 15 к. пуд., ёсьць небясьпека, што сяляне будуць прымешваць апошняе пры перамоле жыта і аўса на харч жывёле, а таму неабходна будзе ўзмацніць завоз хлебафуражу ў гэтыя раёны.

Нізавы загатоўчы апарат ніякай ініцыятывы ў сэнсе вывучэньня сваіх раёнаў не праяўляе. Цікава адзначыць, што ў базарныя дні загатаўцы сядзяць за прылаўкамі і не спрабуюць выехаць у раёны сваёй дзейнасьці. Такое становішча, бязумоўна, адбіваецца на ўзмацненьні тэмпу загатовак.

Як справа з кантрактацыяй?

Лёзьненскае с.-гасп. крэдытнае таварыства законтрактавала валакна лёну на плошчы 520 гектараў у 549 гаспадарках. З гэтага ліку 5 гаспадарак зусім не засеялі лён, а 102—засеялі, але няпоўнасьцю па дагавору.

Прычынамі недасеву былі: частковы недахват насеньня для пасеву і ў большай частцы тое, што пры сялянскім малазямельлі севазварот не дазволіў засеяць усю законтрактаваную плошчу.

Як мінус у працы па кантрактацыі трэба адзначыць, што гаспадары, ня выканаўшыя сваіх абавязацельстваў па пасеву лёну дагэтуль ня прыцягнуты да адказнасьці, а ў дагаворах гэта прадугледжана.

Сёлета сялянства само ўжо пачало здаваць законтрактаванае семя лёну, але з валакном яшчэ мала чуваць аб здачы. З боку сельска-гаспадарчай каапэрацыі ня прынята належных мер да збору законтрактаванага валакна.

Безгаспадарчасьць у т-ве „Дапамога“.

БАРЫСАЎ, 19-Х. Барысаўскі райвыканком прапанаваў т-ву „Дапамога“ пачаць загатоўкі сена і бульбы.

Замест таго, каб купіць гэтае сена і бульбу ў сялян, альбо калгасах—т-ва «Дапамога»—пачало праводзіць загатоўкі праз штат спэкулянтаў, якія надбаўлялі ў каштоўнасьці на пуд сена па 30 і болей капеек.

Некалькі тысяч пудоў сена складвалася на адкрытым месцы і не прыкрывалася брызэнтам. У выніку вялікая колькасьць сена згніла.

Гнілое сена пачалі прадаваць насельніцтву па 30 кап. пуд. (сабекошт сена 1 руб. і болей за пуд), але насельніцтва не жадае яго купляць.

Таксама загатоўленая бульба папсавалася і замест сабекошту пуда бульбы—1 р., яна прадаецца па 30 кап.

Дзяржава з-за безгаспадарчасьці і галавацяпства працаўнікоў Барысаўск. т-ва „Дапамога“ панесла вялікія страты.

Да адказнасьці безгаспадарнікаў.

Пашырэньне выпрацоўкі цэглы.

ГОМЕЛЬ, 19-Х. Прэзыдыум акрвыканкому прапанаваў «Кустпрамсаюзу» распачаць працу па арганізацыі недалёка ад Гомелю арцеляў па выпрацоўцы цэглы. Арцелі павінны быць арганізаваны з такім разьлікам, каб апошнія маглі выпусьціць да 3 міліёнаў штук цэглы.

Апрача гэтага, прэзыдыум узьняў пытаньне перад Эканомнарадай БССР аб водпуску сродкаў з сум, прызначаных для крэдытаваньня цагляное прамысловасьці, на арганізацыю арцеляў па выпрацоўцы цэглы.

Разьмеркаваньне лясного ільготнага фонду.

ГОМЕЛЬ. 18-Х. Прэзыдыум акрвыканкому разьмеркаваў ільготны фонд на драўніну на пагарэльцаў і бядняцкіх гаспадарак на 45 тысяч руб. З іх па раёнах 39 тыс. р., для рэзэрву 5 тыс. р., для калектыўных гаспадарак 1000 р.

Апроч таго, прэзыдыум разьмеркаваў па раёнах фонд крэдытаваньня на набыцьцё лясного матар'ялу ў суме 105 тыс. р.

Райвыканкомам прапанавана ільготны лясны фонд разьмеркаваць па селішчах.

Узмацняем загатоўкі бульбы.

Гомель, 19-10. Акргандаль, улічваючы вельмі нязначны пэрыяд, які застаўся для загатоўкі бульбы, з прычыны надыходу халадоў, запрапанаваў усім загатоўчым арганізацыям, галоўным чынам, Райсаюзу, Гомсадсаюзу і Палессельсаюзу ўжыць рашучыя захады да ўзмацненьня загатовак бульбы, камандыраваўшы на месцы спэцыяльных людзей для ўзмацненьня загатовак.

Кожнай загатоўчай арганізацыі прапанавана выканаць вызначаны плян загатовак. Райсаюз павінен загатаваць 4345 тон бульбы, сельска-гаспадарчая каапэрацыя 10072 тоны. Прычым, для кожнага пункту і заводу вызначаны максымальныя цэны на бульбу.

Загатоўцам прапанавана сурова прытрымлівацца парадку, устаноўленага НКГандлю і чарговасьці адгрузак бульбы. У першую чаргу павінны выконвацца нарады па дастаўцы бульбы ў рабочую каапэрацыю. Палессельсаюзу прапанавана ўжыць захады да збору законтрактаванае бульбы ў найбольш кароткія тэрміны.

У Савеце Народных Камісараў БССР.

Чарговае пасяджэньне СНК адбылося 18-га кастрычніка г. г. пад старшынствам Нам. Старшыні СНК тав. Карпа, С. Б. На гэтым пасяджэньні былі разгледжаны разам з іншымі наступныя пытаньні:

РАЗЬМЕРКАВАНЬНЕ ПЕРАРОСТКАЎ З ДЗІЦЯЧЫХ ДАМОЎ ПА ПРАДПРЫЁМСТВАХ І ЎСТАНОВАХ.

У сучасны момант у дзіцячых дамох налічваецца 475 пераросткаў. СНК прызнаў патрэбным разьмеркаваць да 1-га студзеня 1929 году па прадпрыёмствах і ўстановах 375 пераросткаў, пры гэтым па Белсельсаюзу—45 чал., па Белсельтрэсту—120 чал., па працоўных калектывах—40 чал., па саматужна-прамысловай каапэрацыі—40 чал., па ВСНГ—100 чал., па Белкаапсаюзу—30 чал. Такім чынам застаецца неразьмеркаванымі паміж прадпрыёмствамі і ўстановамі 100 пераросткаў, якіх НК Асьветы павінен разьмеркаваць па сельскіх гаспадарках згодна існуючага закону. Установам, якія перадаюць пераросткаў, даручана выдаць тым установам, па якіх гэтыя пераросткі будуць разьмеркаваны, дапамогу з разьліку 90 руб. на кожнага пераростка і забясьпечыць пераросткаў вопраткай, бялізнай і абуткам, паводле норм устаноўленых для выходзячых з дзіцячых дамоў. НКФіну і акрвыканкомам даручана прадугледзець выдаткі на гэтую мэту ў каштарысах 1928—29 г.

АБ СКЛІКАНЬНІ III ЎСЕБЕЛАРУСКАГА ЗЬЕЗДУ ВУЧАСТКОВЫХ ДАКТАРОЎ.

СНК дазволіў Народнаму Камісарыяту Аховы Здароўя склікаць на 4-е сакавіка 1929 г. III ўсебеларускі зьезд вучастковых дактароў і працаўнікоў аховы здароўя.

УСТАНАЎЛЕНЬНЕ АБАНЭНТНАЙ ПЛАТЫ ЗА ТЭЛЕФОННЫЯ ПЕРАГАВОРЫ СЕЛЬСАВЕТАЎ.

СНК пастанавіў устанавіць на 1928-29 бюджэтны год абанэнтную плату за тэлефонныя перагаворы сельскіх саветаў у разьмеры 50 руб. за 12 хвілін перагавораў штодзённа. Упаўнаважнаму НК Пошты і тэлеграфу запрапанавана падаць у СНК даклад аб разьвіцьці тэлефоннай сеткі і аб тэлефонным абслугоўваньні ўсельскіх мясцовасьцях БССР.

АБ ПАРАДКУ ВЫЛІЧЭНЬНЯ АДМІНІСТРАЦЫЙНА-КІРАЎНІЧЫХ ВЫДАТКАЎ НА 1928-29 Г. ДЗЯРЖАЎНЫХ ОРГАНАЎ, ЯКІЯ ДЗЕЙНІЧАЮЦЬ НА ГАСПАДАРЧЫМ РАЗРАХУНКУ.

СНК прыняў унесены НКФінансаў праэкт пастановы аб парадку вылічэньня адміністрацыйна-кіраўнічых выдаткаў па каштарысах на 1928-29 г. дзяржаўных органаў, якія дзейнічаюць на аснове гаспадарчага разрахунку і зьмешаных акцыйных т-ваў. Паводле гэтай пастановы, паказаныя дзяржаўныя органы павінны вылічваць асыгнаваньні на адміністрацыйна-кіраўнічыя выдаткі выходзячы з таго, што гэтыя выдаткі, не павінны перавышаць адпаведных прызначэньняў па каштарысах на 1927-28 г. складзеных з 20 проц. скарачэньнем паказаных выдаткаў. У выпадку павышэньня аб'ёму працы супроць 1927-28 г. па прамысловых прадпрыёмствах больш, як на 17 проц. і па гандлёвых, больш, як на 20 проц., дапушчаецца павялічэньне на 1928-29 г. адпаведных каштарысных прызначэньняў супроць 1927-1928 г. складзеных з вучотам 20 проц. скарачэньня. Асыгнаваньні на адміністрацыйна-кіраўнічыя выдаткі на такія патрэбы, якія маюць месца толькі ў 1927-28 г. і не паўтараюцца на наступны год—павінны быць выключаны пры вызначэньні разьмеру гэтых выдаткаў на 1928-29 год. Пры ўстанаўленьні разьмеру каштарысу на адміністрацыйна-кіраўнічыя выдаткі на 1928-29 г. трэба наогул выходзіць з далейшага зьніжэньня зазначаных выдаткаў. Зьніжэньне гэта павінна быць праведзена праз рацыяналізацыю апарату, праз палепшаньне сыстэмы і мэтадаў працы, праз скарачэньне іншых выдаткаў ня зьвязаных з непасрэднымі задачамі данага органу. Праверка выкананьня гэтай пастановы ўскладаецца на НК РСІ БССР.

Што выявілі с.-г. выстаўкі.

С.-г. выстаўкі Менскай акругі ў сьвята «Дзень Ураджаю» выявілі новы клясавы элемэнт. Калі на с.-г. выстаўках мінулых гадоў былі экспанаты пераважна заможнай часткі вёскі, тых культурных гаспадарак, якія не адносяцца да бядняцкіх, то зараз значная частка экспанатаў на с.-г. выстаўках належыць ужо бяднейшым групам вёскі, пасялкоўцам і калгасам. Адным словам, с.-г. выстаўкі сёлетняга году зьяўляюцца жывымі сьведкамі, як за некалькі апошніх год у гушчы бяднейшага сялянства прасяклі навейшыя агрыкультурныя мерапрыёмствы, як пачынаюць распаўсюджвацца пасевы кармавых буракоў, турнэпсу, лубіну, кармавых траў і інш. інтэнсыўных культур.

Увогуле трэба адзначыць, што с.-г. выстаўкі паказалі, што ўраджай збожжавых культур сёлета значна лепшы, у параўнаньні з ураджаем мінулага году. У некаторых раёнах дакладна былі выяўлены досьледы паказальных агранамічных вучасткаў і паасобных сялян-дасьледчыкаў.

У Пухавіцкім раёне былі выстаўлены на выстаўцы гнёзды гатунковай птушкі. Гэта сьведчыць аб тым, што сялянства ўзяло курс на разьвядзеньне гатунковай птушкі, што ўсе мерапрыёмствы ўраду ў гэтай галіне сялянства чула ўспрымае. Трэба падкрэсьліць, аднак, слабы ўдзел у выстаўках сёлетняга году саўгасаў і калгасаў. Саўгасы нібы ўнікаюць ад удзелу ў с.-г. выстаўках, тым часам, як вельмі пажадана прадэманстраваць на выстаўках перавагу буйнага саўгаснага і калгаснага землякарыстаньня над індывідуальным. А гэтага якраз на сёлетніх выстаўках і ня было, што, бязумоўна, зьяўляецца шкодным зьявішчам.

Трэба наогул адзначыць, што арганізацыйны бок с.-г. выставак амаль усюды даволі слабы. Мясцовыя працаўнікі і грамадзкія арганізацыі, як агульнае правіла, прымалі нязвычайна слабы ўдзел. У Плешчаніцкім раёне старшыня РВК нават не наведаў выстаўкі, ячэйка камсамолу таксама не прымала ніякага ўдзелу ў арганізацыйных працах. Увесь цяжар па арганізацыі выстаўкі быў ускладзен выключна на агранамічны пэрсанал. У Заслаўскім раёне выстаўка была арганізавана на такім балоце, куды нельга было праступіцца. У Койданаўскім раёне ў часе выстаўкі экспанаты пачалі пераносіць у іншае месца.

У большасьці раёну экспанаты дастаўляліся ў дзень выстаўкі, нават пасьля паўдня. Пашпарты да экспанатаў рабіліся пасьпешна, і таму экспанаты не маглі адбіваць: стан ураджаю, якасьць глебы, сацыяльны стан экспанатаў, а гэта ёсьць самае галоўнае пры дэманстраваньні экспанатаў.

Вельмі прыкрым зьявішчам трэба адзначыць на с.-г. выстаўках позны пачатак працы экспэртных камісій. Прэміі пачыналі даваць тады, калі сялянства ў большасьці пакідала выстаўкі. Зразумела, што гэта губляе эфэкт. З другога боку, мясцовая ўлада амаль нічога не рабіла, каб чым-небудзь прыцягнуць сялянства да выставак.

Да пяцігадовага пляну навукова-дасьледчай працы БССР*).

Прымаючы пад увагу, што нашы дзяржаўныя музэі зложыліся гістарычна, пераважна з мясцовых калекцый (гал. чынам з панскіх палацаў), а таксама прызнаючы законным і справядлівым імкненьне працоўных мас гарадоў, дзе знаходзяцца дзяржаўныя музэі, мець свой добры музэй, *нельга* ня лічыць: а) нямэтазгодным і непатрэбным згрупаваньне калекцый усіх музэяў у адным горадзе, тым больш, што ўсе нашы гарады, дзе знаходзяцца музэі, прыблізна аднакія па насельнасьці. Культурнае значэньне Менску хоць і выдзяляе яго з шэрагу іншых гарадоў, аднак згрупаваньне ў ім калекцый было-б небясьпечным у выпадку вайны, знаходжаньне-ж гэтых калекцый у другім горадзе (Магілёў) будзе затрудняць вывучэньне іх і пазбаўляць магчымасьці іх агляду шырокімі масамі працоўных; б) па тых-жа прычынах трэба прызнаць нямэтазгодным як падзел музэяў па вузкай спэцыяльнасьці, гэтак-жа сама і ўтварэньне цэнтральнага музэю з канцэнтрацыяй калекцый агульна-рэспубліканскага (беларускага) і агульна-сусьветнага значэньня (Менск) і астаўленьне калекцый мясцовага значэньня ў іншых музэях, бо апошняе будзе блізка раўняцца ліквідацыі гэтых музэяў; в) па колькі ў Менску і Віцебску адбываецца дыфэрэнцыяцыя музэйнага будаўніцтва, зьяўляецца непатрэбным заснаваньне ў культ.-гістарычных музэях гэтых гарадоў ні прыродазнаўчых, ні тэхнічна-прыкладных аддзелаў; г) таксама паколькі магілёўскі музэй, дзякуючы атрыманьню ўласнага памяшканьня і з прычыны адсутнасьці ў Магілёве краязнаўчага музэю, шырока разгарнуў зьбіраньне і экспазыцыю краязнаўчых калекцый, прызнаць яго ўзорным акруговым дзяржаўным краязнаўчым музэем, у сувязі з чым пераглядзець яго культ.-гістарычныя калекцыі ў мэтах перадачы некаторых з іх, ня зьвязаных з краем, у іншыя культурна-гістарычныя музэі; д) адсутнасьць у Гомелі акруговага краязнаўчага музэю і магчымасьць для гомельскага культ.-гістар. музэю (з мастацка-садзібным ухілам) пашырыць сваю музэйную плошчу дапускае патрэбным паставіць пытаньне аб ператварэньні яго ў бліжэйшыя гады ў акруговы дзяржаўны краязнаўчы музэй з культ.-гістарычным ухілам; е) сучаныя ўзаконеныя ўзаемаадносіны дзяржаўных музэяў, як Цэнтральнага музэю (Менск) і яго аддзяленьня (іншыя гарады) па характары музэйнай працы і значэньня паасобных музэяў на практыцы не ажыцьцяўляліся, а таму ў далейшым лічыць усе 4 дзяржаўныя музэі самастойнымі, вызначаючы ў назве кожнага музэю яго характар (Віцебскі дзяржаўны культурна-гістарычны музэй, Магілёўскі дзяржаўны краязнаўчы музэй і г. д.); ж) утварыць пры Менскім музэі агульнарэспубліканскі музэйны фонд.

Што да зьместу працы дзяржаўных музэяў, то апошнія, па колькі яны зьяўляюцца навуковымі ўстановамі, бясспрэчна павінны мець і належным парадкам пастаўленую навукова-дасьледчую працу. Аднак арганізацыйная праца нашых музэяў, як маладых устаноў, і слабая кваліфікацыя музэйных працаўнікоў доўгі час перашкаджалі навукова-дасьледчаму боку працы нашых музэяў. Прызнаючы, што ў цяперашні час арганізацыйную працу нашых музэяў у большасьці можна лічыць скончанай, трэба прыняць меры да ўзмацненьня нав.-дасьледчай працы музэяў, дзеля чаго неабходна: а) павысіць кваліфікацыю музэйных працаўнікоў; б) арганізаваць падгатоўку музэйных працаўнікоў шляхам асьпірантуры; в) уключыць у каштарысы музэяў выдаткі на нав.-дасьледчую працу (экспэдыцыі, нав.-камандыроўкі, навуковае выдавецтва, літаратуру); г) увязаць аддзелы Менскага музэю з адпаведнымі ўстановамі Інстытуту Беларускай Культуры.

Гаворачы аб музэйным будаўніцтве нельга не адмеціць адсутнасьці ў БССР вельмі важнага музэю прамысловасьці, аднак утварэньне яго трэба аднесьці к часу заснаваньня Інстытуту прамысловасьці, якому павінна быць і даручана арганізацыя гэтага музэю.

Што-ж датыча краязнаўчых музэяў, то пры існуючай шырокай сетцы краязнаўчых арганізацый лік краязнаўчых музэяў нельга лічыць здавальняючым, асабліва, калі прыняць пад увагу, што музэй зьяўляецца тым асяродкам, навакол якога гуртуецца і будзе гуртавацца навукова-дасьледчая праца краязнаўчых арганізацый. У сувязі з гэтым трэба перад акруговымі і раённымі выканаўчымі камітэтамі паставіць пытаньне аб водпуску адпаведных крэдытаў на арганізацыю і ўтрыманьне музэяў. Разам з гэтым трэба адмеціць, што краязнаўчыя музэі павінны камплектавацца з экспанатаў выключна мясцовага значэньня. Экспанаты агульна-рэспубліканскага значэньня і ўнікумы, якія маюцца ў краязнаўчых музэях і будуць ім знойдзены, павінны перадавацца ў дзяржаўны музэйны фонд.

АХОВА ПОМНІКАЎ ПРЫРОДЫ І МУЗЭЙНАГА ЗНАЧЭНЬНЯ.

Цесна зьвязана з музэйнай дзейнасьцю і пытаньне аб ахове помнікаў прыроды, мастацтва і старасьветчыны. У справе аховы помнікаў да апошняга году пры Інбелкульце існавала камісія для аховы помнікаў. Ёю былі ўлічаны некаторыя помнікі прыроды і старасьветчыны, і ахова іх была санкцыянавана пастановай СНК. З пачатку бягучага году функцыі аховы помнікаў перададзены Галоўнавуцы, пры якой заснавана дзеля гэтай мэты спэцыяльная камісія. Далейшая праца камісіі Галоўнавукі ў кірунку аховы помнікаў павінна выражацца: а) у рэгістрацыі яшчэ незарэгістраваных помнікаў прыроды, мастацтва і старасьветчыны і ў абвяшчэньні некаторых з іх помнікаў агульнага дзяржаўнага значэньня, якія мусяць падлягаць ахове; б) у навуковым апісаньні і вывучэньні зарэгістраваных помнікаў; в) у складаньні карты знаходжаньня помнікаў; г) у арганізацыі канкрэтных мерапрыёмстваў для аховы помнікаў; д) у рэстаўрацыі помнікаў асабліва важнага дзяржаўнага значэньня. Зразумела, што два апошнія пункты вымагаюць матар'яльных затрат, чаму трэба паставіць пытаньне аб водпуску адпаведных асыгнаваньняў, як па дзяржаўнаму каштарысу, гэтак і па мясцоваму, каб такім чынам, Галоўнавука магла весьці запраўдную ахову помнікаў, а не абмяжоўвацца аднэй толькі іх рэгістрацыяй.

Ахова прыроды ў БССР да апошняга часу найбольш поўна была прадстаўлена ў Барысаўскім запаведніку, адным з найбольш каштоўных запаведнікаў СССР. На ўсесаюзным зьезьдзе заолёгаў у пачатку гэтага году Барысаўскі запаведнік прызнан запаведнікам усесаюзнага значэньня. І запраўды, у Барысаўскім запаведніку ёсьць жывёлы, якія зьяўляюцца рэдкімі ня толькі для Беларусі, але і для ўсёй Эўропы (бабры). Цікавы Барысаўскі запаведнік таксама і з боку сваёй флёры і з боку свайго лясного масыву, які ахоўвае Бярэзінскую водную сыстэму. Аднак, знаходжаньне запаведніка пад загадам лясного кіраўніцтва НКЗ, якое вядзе ў ім шырокую эксплёатацыю лясоў і праз гэта распуджвае жывёлу, ставіць пад пагрозу далейшае існаваньне запаведніка і ў корані пярэчыць самой ідэі запаведніка. У сувязі з гэтым, а таксама прымаючы пад увагу, што ў запаведніку павінна быць арганізавана стацыянарная навукова-дасьледчая праца, зьяўляецца, канечна, патрэбным безадкладная перадача запаведніка пад загад Галоўнавукі, як гэта мае месца ў іншых саюзных рэспубліках.

Гаворачы аб запаведніках, нельга ня прызнаць сваечасовым пастаноўку пытаньня аб арганізацыі палескага запаведніка, бо, бясспрэчна, Беларускае Палесьсе мае і агульна-сусьветнае навуковае значэньне. Месца і раён запаведніка павінны быць вывучаны ў бліжэйшыя гады.

БІБЛІЯТЭЧНАЕ БУДАЎНІЦТВА.

Пераходзячы да разгляду бібліятэчнай справы ў яе навуковай частцы, трэба адмеціць, што тут мы маем: а) Беларускую Дзяржаўную Бібліятэку (у Менску) як цэнтральную кнігахавальню БССР б) нядаўна заснаванае яе аддзяленьне ў Віцебску і в) некалькі бібліятэк паасобных устаноў (Акадэміі Інбелкульту і інш.). У сувязі з плянам бібліятэчнага будаўніцтва трэба прызнаць патрэбным заснаваньне другога аддзяленьня Дзяржаўнай бібліятэкі ў г. Магілеве пры мясцовым музэі, тым больш, што ў распараджэньні гэтага музэю ёсьць салідны кніжны фонд (60000 т.) і ў самым гор. Магілеве няма навуковай бібліятэкі. Прымаючы аднак пад увагу, што магілёўскі музэй зьяўляецца краязнаўчым і што ён гуртуе навакол сябе ўсю краязнаўчую працу акругі, неабходна магілёўскаму аддзяленьню бібліятэкі надаць краязнаўчы ўхіл, каб такім чынам музэй і бібліятэка зьяўляліся ўзорнымі краязнаўчымі ўстановамі рэспублікі.

Далейшая праца ў бібліятэчнай галіне павінна заключацца: а) у арганізацыі пры Бел. Дзярж. Бібліятэцы кніжнага фонду для абмену дублікатамі, як з навуковымі бібліятэкамі БССР і СССР, гэтак і замежнымі; б) у пастаноўцы пытаньня аб арганізацыі такога-ж саюзнага фонду, в) у пастаноўцы пытаньня аб абмене з бібліятэкамі саюзных рэспублік і ўсесаюзнымі бібліятэкамі рукапіснымі і старадрукаванымі кнігамі; г) у рэгістрацыі і перадачы ў кніжны фонд БССР некаторых кніжных запасаў [illegible] бібліятэк і паасобных устаноў; д) у канцэнтрацыі ў Беларускай Дзяржаўнай Бібліятэцы ўсіх рукапісных і старадрукаваных кніг; е) у арганізацыі мерапрыёмстваў па абслугоўваньню навуковаю кнігаю іншых пунктаў, дзе няма навуковых бібліятэк; ж) у арганізацыі плянавага папаўненьня навуковых бібліятэк замежнаю літаратураю.

НАВУКОВЫЯ ПРАЦАЎНІКІ.

Бясспрэчна, што асноўнымі прадпасылкамі пасьпяховасьці ўсякай навукова-дасьледчай працы павінны зьяўляцца навуковыя працаўнікі з належнай кваліфікацыяй. Лічачыся аднак з фактам невыстарчальнай кваліфікацыі некаторай часткі навуковых працаўнікоў БССР, што тлумачыцца ў большасьці прычынамі аб'ектыўнага характару, як адсутнасьць у БССР і нават у цэлым Саюзе рэзэрву навуковых працаўнікоў, неабходна: а] у далейшым камплектаваць навукова-дасьледчыя ўстановы навуковымі працаўнікамі з належнай кваліфікацыяй; б) прыняць меры да павышэньня кваліфікацыі навуковых працаўнікоў шляхам доўгатэрміновых усесаюзных і замежных камандыровак і в] самае галоўнае, належным парадкам арганізаваць падгатоўку новага кадру навуковых працаўнікоў.

Недахоп у БССР навуковых працаўнікоў прымушае навуковыя дасьледчыя ўстановы шырока практыкаваць сумяшчальнасьць навуковых працаўнікоў ВНУ, што бязумоўна, пры перагружанасьці апошніх навучальнай работай шкодна адзываецца на працы навукова-дасьледчых устаноў. Ухіленьнем гэтай ненармальнасьці павінна зьявіцца як запрашэньне новага кадру навуковых працаўнікоў з СССР, гэтак і падрыхтоўка навукова-дасьледчымі ўстановамі свайго кадру навуковых працаўнікоў.

Лічачы, што асноўным стымулам навукова-дасьледчай працы зьяўляецца з аднаго боку, друкаваньне прац навуковых працаўнікоў, а з другога боку, прымаючы пад увагу недахоп крэдытаў на выдавецтва па навукова-дасьледчых і асабліва па вышэйшых навуч. установах, неабходна прыняць меры: 1) да павялічэньня асыгнаваньняў на выдавецтва, у першую чаргу па ВНУ і 2] арганізаваць пры Галоўнавуцы адзінае ў БССР навуковае выдавецтва, дзе-б навуковыя працаўнікі БССР мелі магчымасьць друкаваць свае навукова-дасьледчыя працы, якія па тых ці іншых прычынах ня могуць быць надрукаваны навукова-дасьледчымі ўстановамі або ВНУ.

АСЬПІРАНТЫ.

У цяперашні час БССР перажывае даволі востры крызіс у кваліфікаванай навуковай сіле, які часткова аслабляецца запрашэньнем навуковых працаўнікоў з СССР, а часткова падгатоўкай нашымі ВНУ і навук.-дасьл. установамі свайго кадру навуковых працаўнікоў. Першы з гэтых шляхоў—запрашэньне навуковых працаўнікоў з СССР—бязумоўна нельга прызнаць нармальным, бо запрошаныя з СССР навуковыя працаўнікі, ня ведаючы мясцовых культурных умоў, ня могуць разьвінуць тэй навукова-дасьледчай працы, якую яны пры іншых умовах змаглі-б разьвінуць. Такім чынам адзіным нармальным шляхам папаўненьня недахопу ў навуковай кваліфікаванай сіле застаецца падгатоўка нашымі ВНУ і навукова-дасьледчымі ўстановамі свайго кадру навуковых працаўнікоў. Такім шляхам трэба лічыць належна пастаўленую асьпірантуру, якая між іншым за апошнія гады ў нас і практыкуецца.

Аднак, разглядаючы асьпірантуру БССР, трэба сказаць, што яна не задаваляе нас ні па сваёй колькасьці, ні па сваёй якасьці, ні тым больш па сваёй плянавасьці. Цыфра ў 84 асьпірантаў у мінулым годзе і 116 у бягучым (1928-29) зьяўляецца далёка невыстарчальнай. У гэтых адносінах лепш перабраць, чым недабраць, бо асьпірантура параўнаўча абходзіцца ня дорага. Якасьць нашых асьпірантаў таксама нездавальняючая, бо значная частка асьпірантаў камплектавалася не па сваіх прыродных здольнасьцях і нахілу да навуковай працы, а выпадкова. Што-ж датыча плянавасьці асьпірантуры, то тут можна адмеціць такі факт, што па гісторыі ў нас цяпер ёсьць 9 асьпірантаў і ні аднаго па заолёгіі, ні аднаго па тэхнічных навуках.

Такім чынам зьяўляецца канечна патрэбным: 1) павялічыць нашу асьпірантуру, прымаючы пад увагу запатрабаваньні ня толькі існуючых ВНУ і навукова-дасьледчых устаноў, але і запраэктаваных да заснаваньня, а таксама запатрабаваньні паасобных ведамстваў і ўстаноў у навукова-кваліфікаванай сіле; 2) зьвярнуць увагу на палепшаньне якасьці асьпірантаў, дзеля чаго перагледзець іх склад; 3) у далейшым прымаць у асьпіранты па строгаму адбору толькі запраўды здольных і марксысцкі падрыхтаваных асоб, якія з часам могуць абагаціць сваімі працамі нашу навуку; 4) прыняць меры, каб асьпіранскія пасады не замяшчаліся ні навуковымі працаўнікамі, ні іншымі працаўнікамі, якія факты мелі месца ў нашых установах; 5] даручыць Галоўнавуцы праводзіць строгае плянаваньне асьпірантуры незалежна ад таго, пры якіх установах БССР устаноўлена асьпірантура.

Аднак, дапускаючы ў БССР самую шырокую пастаноўку асьпірантуры, нельга ня прыняць пад увагу таго вымаганьня, што наша асьпірантура павінна задаваляць патрэбы нашай рэспублікі; з гэтага боку нельга дапусьціць, як кажуць, падгатоўкі асьпірантаў „для экспарту“, г. з. такога парадку, каб асьпіранты на сродкі нашай рэспублікі набывалі патрэбную для сябе кваліфікацыю і ехалі для працы ў іншыя рэспублікі. Апошняга можна ўхіліцца толькі тады, калі папершае, наша асьпірантура будзе камплектавацца з асоб, якія цесна і сьвядома зьвязаны з нашым краем, яго бытам, мовай, экономікай і інш., і падругое, калі нашы асьпіранты будуць гатавацца да навукова-дасьледчай працы ў навукова-дасьледчых установах і ВНУ БССР. Па колькі аднак па ўсіх галінах навукі БССР ня мае яшчэ пакуль-што адпаведных высока-кваліфікаваных працаўнікоў-кіраўнікоў навуковымі занятакмі асьпірантаў, а таксама належнага навуковага абсталяваньня сваіх нав.-дасьледчых устаноў, прыходзіцца часова дапускаць і камандыраваньне нашых асьпірантаў у навукова-дасьледчыя ўстановы іншых саюзных рэспублік.

Разгледзеўшы пытаньне аб навукова-дасьледчай працы БССР, трэба сказаць, што беларуская навука толькі тады зробіцца чыньнікам сусьветнага значэньня, калі навукова-дасьледчая праца нашых устаноў будзе весьціся на беларускай мове. Знаходзячы сучасны стан навукова-дасьледчай працы ў адносінах беларусізацыі далёка не здавальняючым, трэба зьвярнуць належную ўвагу, каб усе вынікі навукова-дасьледчай працы нашых устаноў друкаваліся на беларускай мове і каб сама навукова-дасьледчая праца вялася на беларускай мове.

Урэшце, яшчэ трэба паставіць пытаньне аб плянавасьці навукова-дасьледчай працы ня толькі ў беларускім маштабе, але і ў усесаюзным. Бязумоўна, нельга лічыць нармальным той факт, што зараз існуе цэлы шэраг буйных навукова-дасьледчых устаноў усесаюзнага значэньня, якія не плянуюць сваёй працы з навукова-дасьледчымі ўстановамі саюзных рэспублік, і на дзейнасьць якіх саюзныя рэспублікі ня маюць ніякага ўплыву. Таксама нельга лічыць нармальным і другі факт як прадстаўленьне ўсесаюзнымі навукова-дасьледчымі ўстановамі ўсёй навукі і мастацтва СССР, пакідаючы ў цяні навуку, мастацтва і нав.-дасьл. установы саюзных рэспублік. Тут павінна быць узаемная дагаворанасьць у сэнсе ўвязкі ў мэтах плянаваньня працы нав.-дасьледчых устаноў усесаюзнага значэньня з працай рэспубліканскіх нав.-дасьледчых устаноў.

С. Некрашэвіч.

*) Гл. «С. Б.» № 242.

НА ГАСПАДАРЧЫМ ФРОНЦЕ.

Экспарт і дасьледчае садоўніцтва.

У БССР мы маем блізка каля 25000 гэктараў саду, з якіх дарослых насаджэньняў 21000 гэктар.

Сялянскае садоўніцтва ахапляе 58 проц., на савецкія, калектыўныя і інш. выпадае 42 проц.

Сялянскае садоўніцтва пашырылася стыхійна, без усякага пляну, таму і тэхніка досыць слабая, асартымэнт стракаты, малатаварны. Тэхнічная перапрацоўка пладоў (з сялянскіх) у віно, павідлі і г. д. можа надаць таварнасьць сучаснаму сялянскаму садоўніцтву.

Закладаньне новых масываў групавых, калектыўных сялянскіх садоў зараз імкнецца зьнішчыць па магчымасьці памылкі мінулага 50-годзьдзя.

Дасягненьні нашых садовых дасьледчых устаноў, сялян-дасьледчыкаў, шматгадовы вопыт найбольш вядомых айчынных спэцыялістаў-садаводаў і вялікая калектыўная ідэя мае стварыць вялізарны масыў новай садова-родвай плошчы, аб якой у Заходняй Эўропе ня марыла ніводная краіна,—усё гэта заслугоўвае вялізарнай увагі.

Таварнасьць пладоўніцтва ў будучыні будзе залежыць ад сталага адбору экспартнага вельмі абмежававага асартымэнту яблык. У гэтым напрамку вялікую надзею мы ўскладаем на цэнтральную, акруговыя і раённыя паналёгічныя камісіі. Гэты орган НКЗ трэба ўзмацніць, надаць яму аўтарытэт, друкаваць вынікі працы і хутка пашыраць вынікі паміж шырокімі коламі насельніцтва.

Значную ролю павінна адыграць эксьпэдыцыйнае дасьледваньне садоўніцтва БССР, якое праводзіцца Беларускім Навукова-Дасьледчым Інстытутам імя Леніна і НКЗ, папярэдзяе дасьледваньне садоўніцтва паўднёвай БССР упэўняе, што ў бліжэйшыя гады пачныма будзе залажыць (прыблізна ў Рэчыцкім пав. і Мазырскай акр.) вялізны масыў саду з вельмі каштоўным для экспарту абмежаваным асартымэнтам. Пакуль галоўнай крыніцай тavailable часткі пладоўніцтва зьяўляецца савецкая, калектыўная і спэцыяльныя садова-гародныя гаспадаркі. Чарговым актуальным заданьнем зьяўляецца як мага хутчэй ужыць належныя крокі да аднаўленьня гэтых садоў. У гэтую справу трэба ўцягнуць значныя сродкі, а галоўнае, прыцягнуць высока-кваліфікаваных спэцыялістаў, якія-б трымалі шчыльную сувязь з дасьледчымі ўстановамі і ў сваёй працы карысталіся калектыўнымі вынікамі навукова-дасьледчай думкі.

Арганізацыя садова-гародных каапэрацыйных таварыстваў павінна будзе адыграць выключную ролю ў экспарце садавіны. Арганізацыя ў Менску самастойнага цэнтру «Белсадвінсаюз», які ўжо з 1929 г. павінен будзе пачаць працу на ўсю рэспубліку, зьяўляецца новай эпохай у нашым садоўніцтве.

Пажадана, каб маючыся вопыт «Плодовінсоюзу» у РСФСР і «Плодоспілкі» УССР, а таксама вопыт нашых спэцыялістаў дапамог без значных страт і памылак арганізаваць пладовы каапэрацыйны цэнтр у Менску.

У бліжэйшае пяцігодзьдзе прадбачыцца значнае пашырэньне тэхнічнай перапрацоўкі садавіны і гародніны: па БССР маркуецца заснаваць каля 20 новых вялікіх заводаў у галоўных садовых раёнах. Гэта справа вельмі складаная.

Значнай перашкодай зьяўляецца адсутнасьць высокакваліфікаваных аграномаў-садаводаў, якія былі-б знаёмы з сучасным становішчам гэтай справы ў СССР, а галоўнае за межамі. Неабходна арганізаваць сталую лябараторыю па тэхнічнай перапрацоўцы садавіны і гародніны пры Белдзяржакадэміі ў Горы-Горках. Падкрэсьлім, што без апошніх мерапрыемстваў арганізацыя заводаў будзе на няпэўным грунце са значнымі стратамі і г. д.

Сувязь мерапрыемстваў па экспарту садавіны і гародніны з дасьледчай справай павінна быць вельмі шчыльная. Неабходна пашырыць працу дасьледчага аддзелу садоўніцтва Горацкай станцыі, неабходна ў 1929 годзе адчыніць гомельскую садовую станцыю. Гаспадаркі сялян-дасьледчыкаў трэба моцна ўвязаць з дасьледчай арганізацыяй.

Зараз, напрыклад, новыя сарты яблык Я. Мароза і А. Сыцько, у сувязі з экспартам, зьяўляюцца матар'ялам выключнай каштоўнасьці.

НК Земляробства трэба зрабіць рашучыя крокі да захаваньня значных дасягненьняў садаводаў-дасьледчыкаў, да масавага распаўсюджваньня найбольш пэўных таварных пладовых сартоў.

Адкамандыраваньне за межы на доўгі тэрмін (2-х асоб штогод) садаводаў-аграномаў, скончыўшых Беларускую Дзяржаўную Сельска-Гаспадарчую Акадэмію, зьявілася-б магутным мерапрыемствам па арганізацыі экспарту сырых пладоў, ягад, гародніны, па арганізацыі заводаў па тэхнічнай перапрацоўцы.

На шляху перабудовы гаспадарчага жыцьця, у прыватнасьці садоўніцтва, няхай магутна ўзьнімаецца навукова-дасьледчая арганізацыя,—гэты маяк, які будзе зьвяціць працоўным на шляху іх пэўных перамог і вялікіх дасягненьняў.

Праф. М. Бурштэйн.

РАСЬЦЁМ І МАЦНЕЕМ.

(Савгас Сёмкава, Заслаўскага раёну).

Савгас Сёмкава арганізаваўся ў 1921 годзе. Пры арганізацыі савгас узяў у сваё карыстаньне пустыя будынкі: печы ў жылых памяшканьнях былі паламаны, інвэнтару ня было ніякага. Калектыў узяўся за працу. Пры дапамозе крэдыту, пры дапамозе савецкае ўлады пачала адбудоўвацца гаспадарка і пасьля цяжкае працы была наладжана савецкая гаспадарка. Зямлі ў гаспадарцы ворнай—156 гэктараў, сенажаці 24 гэктары, пад сядзібай 17 гэктараў. Севазварот у савгасе 9-цipольны. Адно поле пры сядзібе засяваецца: жыта 30 гэктараў, аўса—20 гэктараў, ячменю—17 гэктараў, канюшыны—45 гэктараў, 3 поля вікі—11 гэктараў. Кораньплодаў-клубня-плодаў—14 з пал. гэктараў, лубіну—8 з пал. гэктараў. Садовы выхавальнік займае 2 гэктары, дзе вырашчваюцца ігрушы і яблыкі. Ёсьць сад, які займае 4 гэктары. Сад здаецца ў арэнду. Інвэнтар савгасу складаецца з паравой малатарні, якая ў гэтым годзе будзе рамантавацца, 2-х жняярак фірмы «Дэрынга» і «Макорнык», 2-х касілак, 2-х дыскавых культыватараў, 2-х сеялак (адна сеялка гароднага насеньня), спэц-сеялкі (для канюшыны), драпакоў 8 штук, 6 пар барон «Зіг-Заг», плугоў параконных 12 штук, 2-хлямешных — 2 шт., акучнікаў—4 шт., культыватары—2 шт., маслабойкі і сэпаратары. Ёсьць 2 веялкі і дзьве сартыроўкі і малацілка з конным прыводам у 12 конскіх сіл. Ёсьць вадзяны млын, які, пры дапамозе дынама, дае ток па ўсяму савгасу. З будынкаў савецкая гаспадарка мае стайню, абору, 3 жылых памяшканьняў і 4 драўляных. Ёсьць сьвіран, будуецца склад для садавіны, паветка для інвэнтару. Маецца сталярная майстэрня з разьлікам на 20 чал., кузьня на 3 чалавекі і шавецкая майстэрня, дзе вучацца дзяўчынкі калёніі. Савгас мае 24 коняй: 20 рабочых і 4 штукі нерабочых. Кароў 29, з іх 2 быкі галяндзкай пароды, сьвіньняў 3 штукі ёркшырскай пароды, рэшта—жывёлы палепшанай пароды.

Ёсьць у савгасе дзіцячая калёнія на 150 чал. 1 сямігодка, дзе вучацца дзеці калёніі і сялянскія.

Рабочыя савгасу ўсе ліквідавалі сваю няпісьменнасьць у 1926-27 г. Амаль кожны рабочы выпісвае газэту «Батрак».

Б.

ПА ШЛЯХУ ДА САЦЫЯЛІЗМУ.

(Гайна, Лагойскі р., Меншчына).

Хваля калектывізацыі, якая праходзіць зараз па ўсёй нашай староньцы, захапіла таксама і маленькае мястэчка Гайна. Ня мала палажылі працы, пакуль згуртавалі мясцовых шаўцоў у арцель і пакуль здалелі ўсе супярэчнасьці. І вось хутка месяц, як у цэнтру мястэчка працуе арцель у складзе 8 шаўцоў і 2-х штэпароў пад назвай «Чырвоны Прамень».

Трэба адзначыць, што арцель мае перасьпэтыву ня толькі на існаваньне, але і на пашырэньне: добрая якасьць тавару, ветлівыя адносіны працаўнікоў да заказьнікаў і параўнача невялікая цана дае арцелі вялікую колькасьць заказаў; дзень не праходзіць без 5—6 заказаў, а ў нядзельныя дні бываюць па 15—16 заказаў.

Сувязь з раённым цэнтрам таксама вельмі добрая: прыяжджаюць з Лагойску для наладжваньня рахунковасьці, а таксама шаўцы — спэцы для інструктажу якасьці працы.

Усе пералічаныя дадатныя бакі прадпрыемства заклікаюць большую цягу ў арцелі шаўцоў другіх вёсак, па што кіраўніцтву арцелі трэба зьвярнуць увагу.

Т. Н.

Камуны і арцелі растуць.

(Полацак).

На акрузе заўважаецца буйны рост розных вытворчых сельска-гаспадарчых аб'яднаньняў.

За паўгода (з 1-1 па 1-7-28 г.) арганізавана тры камуны, з лікам 25 двароў, 23 арцелі, з лікам 110 двароў, тры таварыствы па супольнай апрацоўцы, з лікам 28 двароў.

Усе гэтыя арганізацыі займаюць 2326 гэктараў плошчы зямлі.

Таксама арганізавана 26 машынных таварыстваў, з лікам 308 двароў, 5 пасяўных т-ваў, з лікам 70 двароў, 10 малочных таварыстваў, з лікам 215 двароў, 12 садова-агародных таварыстваў і інш.

У камуны і арцелі ідзе больш беднаты.

Т. В.

10 новых калгасаў.

(Юравіцкі р., Мазыршчына).

За гэты год лік калгасаў у раёне ўзрос з 3 да 13.

У мінулым годзе калгасы аб'ядналі толькі 27 гаспадарак, у гэтым годзе іх ужо ў калгасах 145.

Па сацыяльнаму складу значны процант беднаты, але пераважная большасьць застаецца за серадняком.

З усіх калгасаў два ёсьць нацыянальныя, якія ўжо існуюць некалькі год.

У працы гэтых калгасаў ёсьць значныя дасягненьні ва ўсіх галінах сельскае гаспадаркі. Напрыклад, яўрэйскі калгас разводзіць добрых ёркшырскіх сьвіней, якія даходзяць па вазе да 20 п.

Вадовіцкі калектыў таксама мае значныя дасягненьні; селянін там можа шмат чаму навучыцца.

Т. Н.

ЛЮДЗІ ЗЯМЛІ.

У ГЛУШЫ.

Уціснутае між лесу і балот—спакойна, па-абывацельскі жыло мястэчка Лукомль. Да раённага цэнтру трэба адмераць каля дваццаці кілёмэтраў, тады толькі пападзеш у мястэчка Чарэю, на чыгуначную станцыю трэба—балагол бязьлітасна „вакрое" тры рублі, бо пятнаццацівёрстная дарога не адзін мае суворскі „Чортаў мост".

На гнілых дошках тратувараў, будаваных—пры «цары Гароху», па разьлітым па вуліцах моры гразі, па тышчынай вясковай паважнасьці і непарайлівасьці, кожны толькі сёньня трапіўшы ў Лукомль, з упэўненасьцю скажа, што гэта не раённы цэнтр.

Раніцой пастух жалейкай будзіць жыхароў, ідучы за каровамі, такімі-ж соннымі, вялымі, як і самі іх гаспадары.

Як у кожным беларускім мястэчку, тут маюцца ласкава ўхмыляючыяся тыпы гандляроў-спэкулянтаў, так званых—«акул мястэчка»: гандляроў—«капейкіных», наперабой заклікаючых селяніна купіць пару цукерак гасьцінца дзецям і сапраўднай мястэчковай беднаты—краўцоў, шаўцоў, кавалёў, балаголаў.

Цяжка жывецца апошняй групе людзей мястэчка, але на неаднаразовыя прапановы райвыканкому і гарачую агітацыю партячэйкі—перайсьці на зямлю, заняцца гаспадаркай, яны боязна адказвалі:

— Як-жа браткі, калі ні плуга, ні касы ня ўмеем трымаць у руках... Хай хто першы, паглядзім,—тады ўжо.

ДЗЕСЯЦЬ «РОБІНЗОНАЎ»...

Гэта сапраўды дзесяць „Робінзонаў", якія парашылі пераплысьці акіян традыцыйнай баязьлівасьці і асесьці на цьвёрдай, надзейнай глебе.

Дзевяць яўрэйскіх і адна беларуская сям'я рашылі арганізаваць камуну. Гэта было ў 1925 годзе. Перад «новасьпечанымі» маладымі камунарамі паўстала пытаньне аб набыцьці зямлі для вядзеньня гаспадаркі.

За гоні ад мястэчка знаходзілася былая панская зямля. Мацюшкевіч, «рубаха-парэнь», разгульваючы ў 1918—20 г. г. з шайкай бандытаў—у ваколічных вёсак, няраз налятаўшы на яўрэйскае насельніцтва мястэчка, нейкімі таемнымі спосабамі (вядома не без дапамогі „всесильных, всемогущих", всезнающих") заўладаў гэтай зямлёй на ільготных арэндных умовах.

Мацюшкевіч заняў панскія будынкі, ня маючы на гэта ніякага права. Як ні дзіўна, але, замест вясковай беднаты, як зямлёю, так і будынкамі заўладаў новы, вырасшы «на савецкіх дрожджах», „усевяльможных пан"...

Пры актыўнай і шчырай дапамозе Лукомльскага сельсавету камунарам удалося дабіцца адабраньня панскай зямлі з рук новага абшарніка і высяленьня яго з «барскіх» будынкаў.

Камунарам прышлося энэргічна і доўга працаваць толькі над тым, каб прывесьці ў належны парадак гэта «разбуранае гняздо".

«ХА-ХА-ХА!». ПЛУГ ВЫСКАЧЫЎ.

Весеньняй раніцай камунары першы раз выехалі на поле. Хоць калі-ні-калі трымалі ў руках плуг, але ехалі няўпэўненыя ў тым, што з працай справяцца „чыста, гладка, хутка" як суседзі, з дваццаці-трыццацігадовым сельскагаспадарчым стажам, сяляне.

На гэта «дзіва-дзіўнае» прышлі паглядзець некалькі сялян. Ухмыляючыся, прадбачачы прыкмеціць нешта незвычайнае, прышлі яны на месца працы.

Першы плуг урэзаўся ў палетку. За ім другі, трэці, чацьверты. Спачатку пайшло добра. Але вось плуг аднаго з камунараў, маладзейшага, захістаўся, «завіляў» з боку ў бок і ўрэшце...

— Ха-ха-ха!... Плуг выскачыў...—насьмешліва праказала некалькі галасоў.

— Нічога—навучыцеся. Каб толькі ахвота была,—навука ня мудрая...—разыходзячыся апраўдвалі свой сьмех сяляне.

ДЗІКАЯ ПОМСТА.

Усё здавалася спакойна. Камунары ўпарта працавалі, наладжваючы разбураную гаспадарку, угнойваючы «галодную зямлю», уводзячы шматпольны севазварот. Кожны чалавек, а тым больш практычны селянін, мог заўважыць, што гаспадарка ўзмацняецца. Так прайшлі 1925—26 г. г.

Прышла мякка-цёплая, раньняя вясна 1927 году. У адзін з майскіх вечароў здарылася нязвычайнае. Хоць гэта, як быццам, камуны не датычылася, але людзі вутром, інстынктыўна пачулі пагрозу і па свайму адрасу.

Хтосьці з-за рагу, праз шыбы шкла, стрэліў у старшыню сельсавету. Толькі дзякуючы няўдаламу „сюрпрызу" старшыня сельсавету не пайшоў „у невядомае".

Роўна праз тры дні, у такі самы вечар, такім-жа спосабам, стрэл быў зроблен у старшыню камуны. Бязьлітасная куля, накіраваная рукою злачынцы, паклала на месцы кіраўніка камуны.

У АДКАЗ НА ЗАБОЙСТВА.

Камунары ня страцілі энэргію, не разышліся на індывідуальныя гаспадаркі, як разьлічала чорная сіла вясковых падонкаў—кулакі, гандляры, людзі «з былых»,—яны яшчэ шчыльней згуртаваліся вакол адной вялікай задачы—узмацненьня агульнай гаспадаркі камуны.

За тры гады сваёй цяжкай, на першы погляд няпрыкметнай працы, яны маюць шараг буйных дасягненьняў.

Стары разбураны панскі палац канчаткова пераабсталяваны і зараз, у гэтым годзе, распачата пабудова новага вялікага дому, прыстасаванага да розных камунарных патрэб—кватэры, клюб, сталоўка.

Адрамантаваны і капітальна пераабсталяваны ўсе іншыя будынкі.

Камуна мае вадзяны млын, але да гэтага году ён не працаваў, бо былыя арандатары, накшталт Мацюшкевіча, толькі клапаціліся аб тым, каб «дабіць да абуха» дзяржаўную гаспадарку. Сёлета млын быў перададзены камуне. Каб пусьціць млын—прышлося закупіць увесь асноўны матар'ял, што каштавала камуне каля 3000 р.

Камунары ня толькі прывялі ў парадак стары панскі сад, але і засадзілі свой.

Камуна зараз мае 10 коняй, 32 каровы дойных і 10 галоў маладняка, а таксама два заводзкія кныры.

На чацьверты год жыцьця—маладыя гаспадары навучыліся здымаць ураджай замест 50 пудоў з дзесяціны ў сялян—80-90 пудоў. Сакрэт хаваецца ў правільным і культурным вядзеньні гаспадаркі.

АКІЯН ПЕРАПЛЫЛІ.

Праз акіян недавер'я, варожасьці, праз кулі злачынцаў, пераможцы разбуранае гняздо прыплылі камунары да цьвёрдай, надзейнай глебы.

Людзі задаволены, што кінулі „горад" і перайшлі ў някультурную, цёмную вёску. Людзі ніколі не шкадуюць былога.

Красамоўныя агітатары з «былых» не шкадуючых ні эпітэтаў, ні... важкую, паціралі крах. Камуна „Прышчэпава" Чарэйскага раёну, Аршанскай акругі, усёй сваёй працай, дасягненьнямі—лічбамі сухой непадкупнай статыстыкі паказалі ўсім, што і яўрэі змогуць жыць на зямлі.

Цім. Зарэчны.

БЕДНАТА ПЕРАМАЖА.

За 12 вёрст ад раённага цэнтру, паміж балотамі, на ўзгорку, раскінулася вёска Верхмень.

Верхмень мае за сабой гісторыю. Быў час, калі вёска была валасным цэнтрам.

Зараз замест валаснога праўленьня, на памяшканьні красуюцца шыльды; Верхменская хата-чытальня.

Верхменскі сельскі савет, Смалявіцкага раёну.

Замест грознага-барадача, кулака-старшыні воласьці, бядняк—старшыня сельскага савету.

Гады і людзі зрабілі зьмену.

Вялікую зьмену.

Верхменскія земляробы не аднойчы праклінаілі сваю долю, вязучы воз гною, ці едучы араць і сеяць за некалькі вёрст на свой шнур-палоску.

Але вось партыя выкінула лёзунг—бедната, ідзі ў калектывы—перабудоўвай сельскую гаспадарку...

[illegible]

Пачалося земляўпарадкаваньне. З заможнікаў Салодкага, Ашманкевіча, Цьвіліна і Федаровіча гаспадаркі падлягаюць абрэзцы.

Бачачы, што зямлёй ад абрэзак будуць карыстацца другія, гэтая кампанія піша заяву ў ЦВК Беларусі і падае яе, указаўшы, што земляўпарадкаваньне праводзіцца няправільна, аб тым, што вёска земляўпарадкоўвацца ня хоча, аб чым могуць сьведчыць подпісы грамадзян. ЦВК пераслаў гэту заяву ў Менакрзэ, а апошняе з прапановай утварыць расьсьледваньне—Смалявіцкай РЗК.

Загадчык земаддзелу выехаў у Верхмень і высьветліў, што подпісы на заяве падложныя, і склаў за падлог акт на Салодкага і другіх.

Бачачы, што гэты нумар „ня ўдаўся", заможнікі адмовіліся даваць рабочую сілу. Прышлося наняць рабочых з ліку заможнікаў. Бо затрымоўваць земляўпарадкаваньне з-за 4-5 чалавек немагчыма. І гэты «козыр» заможнікаў быў біты.

Тады яны пішуць заяву, у якой чорным па беламу напісана: «мы адмаўляемся ад земляўпарадкаваньня, бо яно нам непатрэбна».

З заявай ідуць па хатах і кажуць, «ты хочаш застацца на месцы»?

І атрымаўшы адказ „хачу" дадавалі—

[illegible]

Нарэшце зьбіраецца сход. Стаіць пытаньне аб земляўпарадкаваньні. Бядначка Маліноўская выступіла і сказала, што земляўпарадкаваньне патрэбна. З усіх кутоў на яе зашыкалі заможнікі і іх прыхвасьні з пагрозай «маўчы, бо з-за вугла»...

Камэнтарый да гэтага ня трэба. Гэта яркі факт тэрарызаваньня беднаты.

А ячэйка КП(б)Б працуе над тым, каб скалаціць моцны калектыў. Заможнікі сьмяюцца, кажучы: «што вы зробіце, калі ўсе ня хочуць земляўпарадкаваньня».

І праўда. У час разгляду пытаньня аб высяленьні на пасёлкі, камісія вынесла пастанову аб перасяленьні некаторых беднякоў.

Заможнікі скарысталі гэты факт па свойму.

— Яны (партыя і савецкая ўлада) хочуць абы толькі правесьці земляўпарадкаваньне, а як жыць будзеш,—гэта ня іх справа..

«Вутка» ўдалася. Бедната выказалася супроць земляўпарадкаваньня. Салодкі і К° паднялі галовы вышэй. (Іх узяло).

Але не надоўга, бо к гэтаму часу ўжо арганізавана: 1 сельска-гаспадарчы калектыў і 2 арцелі па грамадзкай запашцы зямлі.

Амаль уся бедната ахоплена калектывамі і арцелямі.

[illegible]

...ра пана—ўларобукі, які працуе ў Менскім Акрзэ.

Справай земляўпарадкаваньня ў в. Верхмені павінны заняцца ня толькі зямельныя органы, але сьледчыя і судовыя, бо ў часе земляўпарадкаваньня быў дапушчаны тэрор з боку кулацтва.

С. НОРТМАН.

Смалявічы, Меншчына.

Трэба сваечасова застрахаваць школы і больніцы.

[illegible]

...раёнаў Беларусі гэтай справе ўдзялялася параўнальна належная ўвага, але побач з раёнамі, якія страхавалі сваю маёмасьць поўнасьцю, былі і такія выпадкі, калі справе страхаваньня будынкаў школ і больніц не прыдавалі сур'ёзнага значэньня. Зараз, пасьля выданьня вышэйпаказанай пастановы, такія ненармальныя зьявішчы павінны быць зьліквідаваны.

У сучасны момант галоўная задача райвыканкомаў будзе заключацца ў тым, каб да 1 лістапада скласьці сьпісы гэтай маёмасьці і ня толькі ў адносінах будынкаў, але і ўсяго абсталяваньня. У прыватнасьці страхавацца па школах апрача будынкаў будуць інвэнтар і вучэбныя прылады, а па больніцах—таксама будынкі, інвэнтар і мэдыцынскія прылады.

Каб палегчыць працу райвыканкомаў па складаньню сьпісаў маёмасьці, праўленьне Белдзяржстраху дало распараджэньне ўсім страхавым агентам прыняць непасрэдны ўдзел у складаньні неабходных сьпісаў школьнай і больнічнай маёмасьці.

З працай па складаньню сьпісаў нікала чаго цягнуць, бо правілы прадугледжваюць, што адказнасьць Дзяржстраху пачынаецца з дню адсылкі гэтых сьпісаў райвыканкомамі страхавому агенцтву.

З часу адсылкі складзеных сьпісаў адказнасьць Дзяржстраху будзе бязупыннай. Такім чынам першы тэрмін страхаваньня будзе канчацца 30 верасьня 1929 г., а на далейшы час яно ўжо будзе прыстасоўвацца да канца бюджэтнага году,—гэта значыць з 1 кастрычніка да 1 кастрычніка наступнага году.

У чым-жа выгады абавязковага страхаваньня ў параўнаньні з дабраахвотным, якое праводзілася да гэтага гаспадарчага году?

Папершае, як мы ўжо і адзначалі, будзе страхавацца ня толькі будынак, але і рухомая маёмасьць.

Падругое—тарыфы прэмій значна зьніжаны. Так, у 1927-28 г. па дабраахвотнаму страхаваньню школ і больніц у сярэднім прыходзілася каля 50 кап. са 100 р. страхавой сумы. Зараз-жа для каменных будынкаў, якія крыты жалезам і іншымі агнятрывалымі матар'яламі тарыф устаноўлены ў 10 кап. са 100 р., а для ўсіх іншых—па 25 кап. са 100 руб. страхавой сумы.

Райвыканкомам неабходна памятаць, што страхавыя ўзносы да 1 студзеня будуць прымацца без налічэньня пені, а пасьля гэтага тэрміну ўжо пеня будзе налічвацца.

[illegible]

...віка 1928 г. нашы райвыканкомы павінны былі сваечасова паклапаціцца аб уясеньні ў каштарыс 1928-29 г. сродкаў у такім разьмеры, каб страхаваньнем ахапіць усю маёмасьць, якая падпарадкавана раённым выканаўчым камітэтам.

В. З—ў.

Упарадкаваньне мястэчка ідзе вельмі пасьпяхова.

[illegible]

...аднэй з прычын выклікаўшай упарадкаваньне яго ў першую чаргу.

Зараз гэта ўпарадкаваньне і адбываецца.

Першапачатковая думка аб скасаваньні бліжэйшага савгасу і аб прадастаўленьні яго зямлі жыхаром мя-

[illegible]

...для птушніцкага таварыства. Усяго 813 дзесяцін.

Зараз з местачковых жыхароў утвораны 4 сельска-гаспадарчыя арцелі, ў якія ўвайшло 63 сям'і. Трэба адзначыць, што спачатку ня было жадаючых пераходзіць на земляробчую працу так далёка ад мястэчка.

Вельмі падняў настрой новых калгасаўцаў і наогул местачковых жыхароў водпуск саўнаркомам 2000 рублёў на гаспадарчае асваеньне адшуканага зямельнага фонду. Усе адчулі, што аб іх думаюць і даюць канкрэтную дапамогу.

Арцелі ня толькі афармлены, але ўжо і прыступілі да гаспадарчае працы. 2 арцелі апрацавалі і засеялі 25 дзесяцін жытам па мінэральным угнаеньні. Гэты засеў трэба прызнаць першым значным посьпехам.

Першы засеў праходзіў пры вельмі цяжкіх умовах (але ўсё-ж ён зроблен!).

У арцельшчыкаў было ўсяго 6 коняй і амаль ніякага інвэнтару. Самі яны з сем'ямі сядзелі галодныя, і жонкі спрачаліся супроць працы на новых мясцох і ўгаварвалі мужоў лепей ісьці на вёску, каб зарабіць на кавалак хлеба.

Тут якраз прышоў на дапамогу фонд Саўнаркому; з яго былі выдадзены авансы. Было набыта 5 коняй, закуплены пры дапамозе крэдыту плугі, савгас Елізавеціна даў насеньне.

У будучыне, зразумела, трэба яшчэ прарабіць значную працу па замацаваньні ўтвораных арцеляў, сыстэматычным іх абслугоўваньні, па гаспадарчым асваеньні падлесных і высечаных плошчаў, па пабудове будынкаў.

Значную гаспадарчую ролю зможа адыграць маркуемы да пабудовы на арцельных пачатках мэханізаваны завод для апрацоўкі малака ў савгасе Елізавеціна, які будзе абслугоўваць арцелі, савгас і насельніцтва мястэчка.

Акрамя ўпарадкаваньня мястэчка па лініі сельска-гаспадарчай, ідзе ўтварэньне саматужна-рамесьніцкіх арцеляў.

К—н.

Магілеўшчына.

КРЭДЫТАВАНЬНЕ СЕЛЬСКАЕ ГАСПАДАРКІ Ў 1928-1929 ГОДЗЕ*).

САЦЫЯЛЬНА-ПАЛІТЫЧНАЯ ЎСТАНОЎКА ПЛЯНУ.

Па сацыяльных групаваньнях крэдыты на пляну Белсельбанку ў 1928-29 г. разьмяркоўваюцца так:

	Сума	Удзельная вага	Рост супроць 1927-1928 году
1. ПА АБАГУЛЕНАМУ СЭКТАРУ	14978 т. р.	55,0	+ 76,7
У тым ліку:			
а) савгасам	3867 " "	14,3	+ 30,2
б) калгасам	4588 " "	17,4	+145,8
в) спэц. вытворчым т-вам сел-гас. каапэрацыі	4760 " "	17,4	+ 88,9
г) прамысловым арцелям	440 " "	1,7	+ 51,7
д) дзяржаўным і камунальн. прадпрыём. с-г. значэньня	1096 " "	4,1	+ 92,3
е) камітэтам т-ваў сялянскай узаемадапамогі	227 " "	0,9	—
2. ІНДЫВІДУАЛЬНЫМ СЯЛЯНСКІМ ГАСПАДАРКАМ	11802 " "	44,2	+ 34,4
у тым ліку выключна бяднацкім	5978 " "	51,4	

Найбольшая сума крэдытаў па абагуленаму сэктару накіроўваецца на ўзмацненьне савецкіх і калектыўных гаспадарак (31,7 проц. пляну). Для гэтых арганізацый вызначаецца крэдытных укладаньняў 7,9 міл. руб. супроць 4,7 міл. руб. на пляну бягучага году. Затым прадбачыцца амаль, што дастатковае забесьпячэньне крэдытам спэцыяльных відаў с.-г. каапэрацыі (17,4 проц. пляну). Сярод іх найбольшы разьмер выпадае на долю малочна-жывёлаводнай каапэрацыі. Для здавальненьня патрэб малочнай каапэрацыі вызначана 1.272 тыс. руб. На мэліярацыйнай каапэрацыі прадбачыцца накіраваць 1.267 тыс. руб. Затым машынна-насеннаводным т-вам прадназначана 461 тыс. руб., садова-гародным т-вам—270 тыс. руб. і іншым—1500 тыс. руб.

На прамысловых арцелях найбольшы разьмер крэдытаў выпадае на долю смалярных арцеляў—110 тыс. р. Таксама досыць значныя сумы вызначаны на арганізацыю ткацкіх арцеляў і арцеляў па валяльнаму промыслу.

*) Гл. «Сав. Бел.» № 241.

З крэдытаў, вызначаных для дзяржаўных і камунальных прадпрыемстваў с.-г. значэньня, найбольшая частка (470 тыс. руб.) прыпадае на прадпрыёмствы Дзяржгандлю па перапрацоўцы с.-г. прадуктаў для патрэб экспарту. Некаторая сума крэдытаў (200 тыс. руб.) вызначаецца для пабудовы с.-г. прадпрыёмстваў (цэнтральнай малочнай, фруктовага і крахмальнага заводаў) па лініі мясцовых трэстаў. Па прыкладу мінулага году вызначаецца частка крэдытаў (125 тыс. руб.) для райвыканкомаў для пабудовы сельскіх электрастанцый. Рэшта крэдытаў на гэтай групе падае на долю с.-г. фэрм пры вопытна дасьледчых станцыях, вучэбных установах і на працоўна-выхаваўчыя сельска-гаспадарчыя калёніі.

Больш плянава, чымся гэта мела месца ў мінулым годзе, маркуецца сёлета забясьпечыць крэдытам таварыствы сялянскай узаемадапамогі па арганізацыі пракатных і рамонтных пунктаў, па рамонту млыноў і інш.

Паасобныя сялянскія гаспадаркі ў 1928-29 годзе будуць здаволены крэдытам у суме 11,8 міл. руб. супроць 8,6 млн. р. па пляну 1927-28 г. З гэтай сумы 5.978 тыс. руб. вызначаецца выключна для бядняцкіх сялянскіх гаспадарак, што складае 51,4 проц. усіх крэдытных сродкаў, якія маркуецца ў 1928-29 г. выдаць паасобным сялянскім гаспадаркам. Для гэтай групы гаспадарак вызначаны амаль што выключна доўгатэрміновыя крэдыты, якія будуць выдавацца на набыцьцё коняй, кароў, сельска-гаспадарчых машын, мінэральнага ўгнаеньня, насеньне і толькі частка крэдытаў на кантрактацыю будзе кароткатэрміновых.

Частка сродкаў будзе выдадзена бядняцкім гаспадаркам на асобна-ільготных умовах па спэцыяльнаму фонду для беднаты з 2 з паловаю проц., а частка агульных сродкаў сыстэмы с.-г. крэдыту—з 4 проц. замест 6 проц., якія браліся з іх дагэтуль.

Адсюль можна бачыць, што сацыяльна-эканамічная ўстаноўка крэдытнага пляну сыстэмы с.-г. крэдыту БССР цалкам адпавядае жыцьцёвым патрэбам сельскай гаспадаркі БССР і дадзеным сыстэме с.-г. крэдыту дырэктывам ураду па разьвіцьцю сельскай гаспадаркі.

ФІНАНСАВЫЯ ПЭРСПЭКТЫВЫ ДЛЯ РЭАЛІЗАЦЫІ ПЛЯНУ.

Для пакрыцьця вызначанага разьмеру крэдытаваньня сельскай гаспадаркі ў 1928-29 годзе маркуецца адшукаць сродкі з наступных крыніц:

	СУМА	Удзельная вага	Узрост супроць пляну 1927-28 г.
А. ПА АГУЛЬНЫХ СРОДКАХ.			
1. Зварот з пазычак часткі асноўных капіталаў Белсельбанку і Акрсельбанкаў	1744 т.р.	6,4	— 7,0 %
2. Новыя папаўненьні асноўных капіталаў Белсельбанку і Акрсельбанкаў	2870 т.р.	10,6	+ 79,2 %
3. Сродкі сел.-гасп. крэд. т-ваў	1200 т.р.	4,6	+ 200,0 %
4. Крэдыты Цэнтрасельбанку	15411 т.р.	57,9	+ 82,4 %
Б. ПА СПЭЦЫЯЛЬН. СРОДКАХ.			
5. Зварот з пазычак у спэцыяльныя фонды	485 т.р.	20,6	+ 64,2 %
6. Новыя асыгнаваньні ў спэцыяльныя фонды з дзяржбюджэту 1928-29 г.	5070 т.р.		
РАЗАМ	26780 т.р.	100	+ 64,8

Зьмяншэньне разьмеру паступленьняў па пазычках супроць 1927-28 году тлумачыцца тым, што ўстановы сел.-гасп. крэдыту, пачынаючы з 1926-27 г., разьвілі шпаркі тэмп пашырэньня доўгатэрміновых укладаньняў за рахунак сваіх капіталаў. Зараз з асноўнага капіталу Белсельбанку накіроўваецца на доўгатэрміновае крэдытаваньне 90 проц, а з капіталаў Акрсельбанкаў—75 проц. Зразумела, што гэтае зьявішча павінна адбіцца на хуткасьці звароту.

З новых папаўненьняў асноўных капіталаў Белсельбанку і Акрсельбанкаў 2650 тыс. руб. выпадае на долю асыгнаваньняў з дзяржаўнага і мясцовага бюджэту, а рэшта на набыцьцё акцыяў Белсельбанку і Акрсельбанку мясцовымі **дзяржаўнымі** гаспадарчымі і каапэрацыйнымі арганізацыямі.

На пляну прадугледжваецца ўжо прыцягненьне досыць значнай сумы сродкаў пачатковай сеткі сыстэмы с.-г. крэдыту—с.-г. крэдытных т-ваў на пакрыцьцё плянавых заданьняў сыстэмы. Так, па пляну вызначана са сродкаў с.-г. крэдытных т-ваў 1200 тыс. руб. супроць 400 тыс. руб., якія ўключаліся ў плян 1927-28 г.

Ад Цэнтрасельбанку маркуецца атрымаць у 1928-29 г. 15411 тыс. руб., у тым ліку доўгатэрміновых 10257 тыс. руб.—супроць фактычна атрыманых у 1927-28 г. 8,4 міл. руб.

Гэтая сума крэдытаў зьяўляецца рашаючай у пляне. Ад рэальнасьці паступленьня гэтых сродкаў і будзе залежыць выкананьне пляну ў поўным аб'ёме.

Роўным чынам рэальнасьць пляну залежыць і ад разьмеру новых асыгнаваньняў на папаўненьне асноўных капіталаў Белсельбанку і акрсельбанкаў як з дзяржбюджэту, так і з мясцовага бюджэту.

Трэба адзначыць, што ў 1927-28 г. Цэнтрасельбанк спыніў водпуск рэспубліканскім с.-г. банкам крэдытаў на земляўпарадкаваньне, мэліярацыю, рабочую жывёлу, рагатую жывёлу, травасеяньне і на розныя дробныя галіны нашай сельскай гаспадаркі.

Забесьпячэньне крэдытам гэтых мерапрыёмстваў аднасілася на ўнутрырэспубліканскія рэсурсы. Таму разьмер новых асыгнаваньняў у асноўныя капіталы з рэспубліканскага і мясцовага бюджэту, а таксама мабілізацыя сродкаў з іншых мясцовых крыніц набывае вельмі актуальнае значэньне.

Значны ўзрост крэдытных укладаньняў у сельскую гаспадарку хоць і не дае яшчэ дастатковага забесьпячэньня крэдытам усіх патрэб сельскай гаспадаркі Беларусі, аднак, дазваляе ўжо разьвіваць шпаркім тэмпам шэраг галін народнае гаспадаркі.

Трэба толькі зараз-жа распачаць арганізацыйна-падрыхтоўчую працу, каб усе крэдытныя магчымасьці можна было скарыстаць як мага найвыгадней; трэба асаблівую ўвагу зьвярнуць на мабілізацыю сродкаў з мясцовых крыніц, на прыцягненьне гэтых сродкаў з пачатковай сеткі сыстэмы с.-г. крэдытных таварыстваў.

Е. Трахімаў.

270.765 гаспадарак вызвалены поўнасьцю ад с.-г. падатку.

Наркамфін БССР падвёў канчатковыя вынікі па вызваленьні бядняцкіх гаспадарак па сельска-гаспадарчаму падатку на 1928-29 г.

Усяго вызвалена поўнасьцю 75.570 гаспадарак па неабкладаемаму мінімуму даходу і 195.195 гаспадарак па скідачнаму фонду, а ўсяго вызвалена ад сельска-гаспадарчага падатку 270.765 гаспадарак на суму 1.377.705 руб.

У Цэнтральнай Выбарчай Камісіі

ПАШЫРАНЫ ПЛЕНУМ ЦЭНТРАЛЬНАЙ ВЫБОРЧАЙ КАМІСІІ.

Пленум Цэнтральнай Выбарчай Камісіі пастанавіў склікаць у хуткім часе пашыраны пленум Цэнтральнай Выбарчай Камісіі супольна з шырокім прадстаўніцтвам усіх цэнтральных ведамстваў і грамадзкіх арганізацый і з удзелам прадстаўнікоў акруговых выбарчых камісій.

Пашыраны Пленум Цэнтральнай Выбарчай Камісіі абмяркуе цэлы шэраг пытаньняў, завязаных з перавыбарамі саветаў.

ПРЭЗЫДЫУМ ЦЭНТРАЛЬНАЙ ВЫБАРЧАЙ КАМІСІІ.

Пленум Цэнтральнай Выборчай Камісіі абраў прэзыдыум, у склад якога ўваходзяць: т.т. Хацкевіч, Гантман, Рыжоў, Файнбург, Крэмер, Крахмець і Галавач. Прэзыдыум будзе разьбіраць больш дробныя справы, у прыватнасьці разгляд заяў па аднаўленьні ў выбарчых правох.

Пленум Менскага АВК

ДА ПЕРАВЫБАРАЎ САВЕТАЎ.

Аб надыходзячых перавыбарах саветаў у Менскай акрузе зрабіў даклад старшыня Менскага АВК т. Яцкевіч.

Прамоўца зазначыў, што сёлетняй кампаніі перавыбараў саветаў надаецца вялізарнае значэньне, бо яна будзе праходзіць у той час, калі БССР знаходзіцца на шляху шырокага сацыялістычнага будаўніцтва, індустрыялізацыі народнай гаспадаркі, калектывізацыі вёскі, пашырэньня культуры, барацьбы з бюракратызмам і абвастрэньня клясавай барацьбы на вёсцы.

Наступаючая перавыбарчая кампанія павінна прайсьці як генэральная праверка правільнага вырашэньня чарговых задач сацыялістычнага будаўніцтва.

Сёлетнія перавыбары павінны папулярызаваць асноўныя задачы нашага далейшага гаспадарчага і культурнага будаўніцтва. Перавыбары павінны забясьпечыць: пасьпяховае ажыцьцяўленьне і правільнае вырашэньне гэтых задач у дзейнасьці новых саветаў і выканкомаў; уплыў на развіцьцё мясцовай прамысловасьці, гаспадаркі і культурнага будаўніцтва; вылучэньне найбольш актыўных, клясава-вытрыманых і працаздольных пралетарыяў на кіраўнічую савецкую працу і інш.

Новая перавыбарчая кампанія павінна прайсьці пры поўным вучоце ўсіх ненармальных бакоў мінулае кампаніі. Асноўнымі-ж недахватамі мінулае перавыбарчае кампаніі былі: памяншэньне колькасьці ўдзелу выбаршчыкаў па акрузе на 1,38 проц.,—у параўнаньні з 1926 годам і памяншэньне ліку жанчын у выбарчым складзе саветаў на 1,5 проц., і слабое ўцягненьне ў перавыбарчую кампанію с.-гаспадарчых рабочых, батрацтва, беднаты і інш.

Зварочваючы на гэта ўвагу Гарсавету і РВК, пленум Менскага Акрвыканкому прапануе безадкладна разгарнуць працу па азнаямленьні шырокіх працоўных мас з асноўнымі задачамі чарговых перавыбараў і задачамі сацыялістычнага будаўніцтва.

Скласьці, на падставе распараджэньня прэзыдыуму ЦВК, пры прэзыдыумах АВК і РВК спэцыяльныя камісіі, якія павінны праверыць, ці нізавыя саветы, выканкомы і іх камісіі выконвалі наказы выбаршчыкаў і дырэктывы зьезду саветаў.

Асаблівую ўвагу зьвярнуць на мерапрыёмствы па забясьпечаньні далейшага росту палітычнай актыўнасьці і ролі ў выбарчых савецкіх органах жанчын работніц і сялянак.

РАСПАЎСЮДЖАНЬНЕ 2-Й ПАЗЫКІ ІНДУСТРЫЯЛІЗАЦЫІ.

З дакладу загадчыка Акрфа т. Танхілеўскага аб распаўсюджваньні ў Менскай акрузе 2-й пазыкі індустрыялізацыі відаць, што гэтае пытаньне прайшло ў акрузе зусім здавальняюча.

На 1-га кастрычніка 2-я пазыкі індустрыялізацыі па г. Менску і Барысаву рэалізавана на суму 1.765.310 руб., што складае 176,5 проц. заданьня, па раёнах—332.490 руб., ці 166 проц. заданьня. Усяго па Менскай акрузе рэалізавана 2.292.430 р. ці 169,8 проц. заданьня.

Праца па распаўсюджваньні пазыкі сярод сялянства на вёсцы, за выключэньнем Койданаўскага раёну, дзе рэалізавана 83,2 проц. Сьмілавіцкага—61,2 проц. і Самахвалавіцкага—58,1 проц.,—яшчэ разгорнута слаба.

Дрэнна праведзена праца па рэалізацыі пазыкі і сярод членаў наступных прафсаюзаў: працасьветы, мэдсанпрацы, краўцоў, нарсувязі, друкароў і харчавікоў.

С. Азерскі.

БЕЛАРУСКАЯ СЯЛЯНСКАЯ ТКАНІНА НА ЗАМЕЖНЫЯ РЫНКІ.

Беларуская сялянская тканіна пачынае знаходзіць сабе спажыўца ня толькі на ўнутраным рынку, дзе адчуваецца вялікі попыт на саматканыя абрусы, паясы, ручнікі, прасьцірадлы, дываны ды інш., але нават замежны рынак надта цікавіцца гэтымі рэчамі.

Дзеля таго, каб даць належнае разьвіцьцё саматужнаму ткацтву, Беларускі Саматужны Прамысловы Саюз ужыў цэлы шэраг мерапрыёмстваў у справе арганізацыі саматужных арцеляў, падбору інструктароў, забесьпячэньня гатовай пражай і вышуканьня адпаведных красён і бёрдаў. Да гэтага часу ўжо арганізаваны 7 арцеляў. Лошніцкая арцель Барысаўскага раёну, Халіпянская, Аршанскае акр. і Палыкавіцкая Магілеўскае акр. разьлічаны выключна на ткацтва высока-мастацкіх тканін для экспарту. Два спэцыялісты-інструктары назіраюць і кіруюць работай. Зроблены ўжо адпаведныя ткацкія станкі і выпісаны з Масквы шырокія бёрды. У канцы кастрычніка мае паступіць экспартная прадукцыя з гэтых арцеляў. У 1928-29 г. мае быць вывезена за межы на 30.000 руб. розных прадметаў сялянскага ткацтва. Галоўнымі месцамі збыту зьяўляюцца: Паўночныя Амэрыканскія Злучаныя Штаты, Аргентына, Мэксыка, Францыя, Нямеччына ды інш. краіны.

Поруч з гэтым арганізуюцца арцелі па ткацтву сялянскіх паясоў, якія ў некаторых мясцох БССР ткуцца вельмі прыгожа з мастацка выкананымі вузорамі. Такія арцелі будуць арганізаваны ў Горках, Капылі і ў Менску. Прымаючы пад увагу, што розныя рэчы вышываньня маюць у нас вялікі попыт, будзе арганізавана арцель па вышываньню абрусоў, дарожак, кашуль і інш. рэчаў. Над вясну мае быць шырока разгорнута вышываньне кашуль.

Робіцца спробы да адшуканьня майстроў па ткацтву дываноў. Гэта справа даволі складаная, бо майстры, ці праўдзівей сялянкі-ткачыхі, расьцярушаны і іх з арганізацыйнага боку цяжка сабраць. Аднак, мы лічым, што ў гэтай галіне пакуль што мала робіцца, тым часам, як ткацтва дываноў павінна быць пастаўлена ў нас на прамысловы грунт. Толькі трэба падшукаць адпаведных ткачых, праінструктаваць і забясьпечыць іх гатовай пражай.

Арыгінальнай групай рамесьнікаў зьяўляюцца на Беларусі т. з. багамазы, якія жывуць каля Веткі, Гомельскай акр. У дарэвалюцыйныя часы яны займаліся маляваньнем абразоў. Зараз робяцца спробы выкарыстаць іх від рамесьнікаў на іншую працу, напрыклад, распісваньне розных рэчаў з пап'е-машэ, дрэва беларускімі нацыянальнымі малюнкамі.

Зусім слушна, што ўсе гэтыя мерапрыёмствы патрабуюць шмат клопату і настойлівасьці, але мы не павінны забываць, што ў гэтай галіне ў нас не пачаты край, шмат грошай можна даць зарабіць нашаму сялянству і экспартаваць заграніцу значную прадукцыю саматужных вырабаў.

У гэтых адносінах нам трэба вучыцца ад украінцаў, якія ўжо даўно належна наладзілі гэту справу. На Украіне ня толькі існуе шмат розных ткацкіх арцеляў на ткацтву і па вышываньню, але нават існуюць спэцыяльныя курсы і спэцыяльная школа па падрыхтоўцы працаўнікоў належнай кваліфікацыі.

У БССР ёсьць усе магчымасьці для шырокага разьвіцьця і належнай пастаноўкі саматужнага сялянскага ткацтва.

К. І.

ХРОНІКА.

Будынак для Беларускай Акадэміі Навук

Яшчэ да перайменаваньня ІБК у Беларускую Акадэмію Навук праэктавалася пабудова спэцыяльнага будынку для ІБК з 3-х корпусаў з агульным плацам у 24.791 кв. мэтр. Паводле праэкту мяркуецца пабудова галоўнага корпусу для зьмяшчэньня кіраўніцтва Акадэміі Навук, тых навукова-дасьледчых установаў, праца ў якіх носіць габінэтны характар нацыянальных сэктараў, бібліятэкі, друкарні і іншых пры кіраўніцтве Акадэміі Навук, установаў. Другі корпус лябараторнага тыпу прызначаецца для зьмяшчэньня ўстаноў, якія ў сваёй навукова-дасьледчай працы зьвязаны з працаю ў лябараторыях. Трэці музэйны корпус—для тых навуковых установаў, праца якіх будуецца на здабытых матар'ялах.

Агульны кошт пабудовы гэтых 3-х корпусаў з належным абсталяваньнем па каштарысу вызначаны ў размеры 2.508.000 руб.

Спрэчным зьяўляецца пытаньне адносна існаваньня пры Акадэміі Навук бібліятэкі, бо ў мэтах аб'яднаньня сродкаў паўстае пытаньне аб утварэньні ў Менску аднэй Цэнтральнай бібліятэкі, якая-б абслугоўвала патрэбы навучальных і навукова-дасьледчых установаў; для непасрэдных-жа патрэб Акадэміі Навук неабходна пры габінэтах яе ўстаноў утварыць бібліятэкі вузка спэцыяльнага характару.

Да сьвяткаваньня 10-годзьдзя БССР.

Наркамасьветы даў указаньне ўсім дзяржаўным тэатрам і Белдзяржкіно падрыхтаваць пастаноўкі, прысьвечаныя 10-годзьдзю існаваньня БССР. Побач з гэтым дадзена ўказаньне Дзяржаўнаму музэю і яго аддзяленьням у Гомелі, Віцебску і Магілеве, а таксама і дзяржаўнай бібліятэцы зрабіць выстаўкі дакумантаў і літаратуры, прысьвечаныя 10-годзьдзю існаваньня БССР.

Падрыхтоўка да кастрычнікавых урачыстасьцяй.

ЦБ пралетстуду распрацавала плян удзелу студэнцтва ў сьвяткаваньні 11-й гадавіны Кастрычнікавай рэвалюцыі. У час сьвяткаваньня намечана правесьці шэраг вечароў па ВНУ і тэхнікумаў сумесна з падшэфнымі вайсковымі часьцямі.

Усім навучальным установам запрапанавана тэрмінова арганізаваць спэцыяльныя камісіі.

Сьвяткаваньне студэнцтва будзе праходзіць пад лёзунгамі барацьбы за культуру, за здаровы быт і за павышэньне акадэмічнай пасьпяховасьці.

Удзел студэнцтва ў культпаходзе камсамолу.

Студэнцтва таксама прымае ўдзел у культпаходзе камсамолу.

ЦБ пралетстуду пастанавіла выдзеліць ня менш 500 студэнтаў для вядзеньня працы па ліквідацыі няпісьменнасьці. Пастаноўлена таксама праверыць працу студэнтаў на лікпунктах.

Студэнты будуць прымаць удзел у правядзеньні камсамольскімі ячэйкамі розных мерапрыёмстваў у грамадзкай працы.

Запрашэньне Беларускага Дзяржаўнага Вандроўнага Тэатру ў Ленінград.

Нар. Кам. Асьветы БССР атрымаў адносіну ад Беларускага Дому Асьветы ў Ленінградзе з просьбай аб накіраваньні Беларускага Дзяржаўнага Вандроўнага тэатру прд кіраўніцтвам Галубка ў Ленінград для пастановак у Беларускім Доме Асьветы, а таксама на Абухаўскім і Пуцілаўскім заводах.

Трупа мяркуе выехаць у Ленінград у першых лічбах сьнежня м-ца.

Паступленьне сельска-гаспадарчага падатку.

На 16-га кастрычніка па БССР паступіла сельска-гаспадарчага падатку 3.304.000 руб., што складае 23,9 проц. сумы сельска-гаспадарчага падатку за вылікам усіх зробленых да гэтага часу скідак і ільгот.

Па паасобных акругах найлепшыя вынікі па ўзносу сельска-падатку далі Мазырская, Бабруйская і Магілеўская акругі.

На апошнім месцы стаяць Віцебская і Гомельская акругі.

Тэрмін другой раты па ўзносу сельска-гаспадарчага падатку канчаецца 15-га сьнежня г. г. і пагэтаму РВК і сельсаветы павінны прыняць усе меры да своечасовага выкананьня падатку.

Да ўсебеларускага зьезду савецка-гандлёвых служачых.

Сёньня, 20 кастрычніка, адчыняецца ўсебеларускі зьезд саюзу савецкіх і гандлёвых служачых, якому належыць вырашыць шэраг важных і сур'ёзных пытаньняў.

Саюзная маса ў апошні час (на справаздачных сходах Цэнтральнага Праўленьня саюзу) адзначыла цэлы шэраг ненармальнасьцяў у галіне абарончай працы, у галіне ўзьняцьця актыўнасьці членскае масы.

Культпраца яшчэ стаіць далёка не на вышыні, саюзны клюб не ўсіх задавальняе.

Зьезду прыдзецца паставіць пытаньне аб грунтоўнай ломцы ў працы, неабходна стварыць такія ўмовы, пры якіх членская маса сапраўды магла бачыць у асобе саюзу абарону. Ня добра стаіць справа на сале, з працаўнікамі сельсаветаў, РВК, якія працуюць „ад золаку да золаку“, пры нікчэмнай аплаце працы. Зьезду прыдзецца зьвярнуць асаблівую ўвагу на гэтыя хваравітыя пытаньні.

З другога боку, у зьвязку з набліжэньнем калдагаворнай кампаніі, зьезду прыдзецца сказаць сваё слова, што ня ўсе органы выконвалі калдагаворы—было вельмі шмат канфліктаў.

Зьезд будзе працаваць 4-5 дзён і трэба лічыць, што яму ўдасца знайсьці агульную мову з масай.

На самалёт „Школьнік“.

Наркамасьветы сумесна з ЦС ТДА-Авіяхіму вырашыў правесьці кампанію па збору сродкаў на пабудову вучэбнага самалёту „Школьнік“.

Кампанія працягнецца з 20 кастрычніка да 20 лістапада і будзе праводзіцца па школах сацвыху, прафшколах, тэхнікумах і рабфаках. Уся кампанія будзе праводзіцца пад лёзунгам умацаваньня абароны СССР праз арганізацыю ТДА-Авіяхіму і пашырэньня шэрагаў апошняга.

Менскі дзень.

— Управа Дзяржгандлю БССР заказала ў Нямеччыне на 140.000 часьці катлоў і іншых машын для Асінастрою.

— У бліжэйшы час галоўная каса ашчаднасьці БССР адчыняе, у выглядзе вопыту, сельскую касу ашчаднасьці ў Менскай акрузе. Гэту касу ашчаднасьці мяркуецца адчыніць у м-ку Грозава, альбо Грэску.

— Кампанія па перавыбарах нізавых ячэек [мясцкомаў і фабкомаў] саюзу друкароў адкладзена, у сувязі з калдагаворнай кампаніяй, да лютага м-ца.

— Менскі камгас заказаў у Аўстрыі, праз Управу Дзяржгандлю БССР, розныя машыны для патрэбаў менскага трамваю.

— 12 рабочых—сяброў саюзу мэталістаў—былі сёлета прэміраваны за розныя вынаходкі ад 15 да 100 руб.

— Акруговыя канфэрэнцыі камсамолу ЦК ЛКСМБ пастанавіў правесьці пасьля правядзеньня перавыбарчай кампаніі. Тэрмін скліканьня канфэрэнцый арыентыровачна вызначан на сакавік 1929 г.

Цэнтральнае бюро пралетстуду зараз распрацоўвае пытаньне аб выданьні ў БССР штотыднёвай студэнцкай газэты.

— 70.000 плугоў вытворчасьці беларускіх мэталічных заводаў рэалізавана Беларускім мэталётрэстам у працягу 1927-28 году.

— Сёньня адчыняецца клюб друкароў. Для беспрацоўных сяброў саюзу чытальня клюбу будзе адчынена зранку.

— Пленум ЦК Мопру БССР адчыняецца сёньня, 20-га кастрычніка, у клюбе імя Леніна. На пленуме будзе абгаворан шэраг пытаньняў, зьвязаных з далейшай працай Мопру БССР. У працы пленуму прымуць удзел прадстаўнікі ад усіх акруг.

— Памятку «У дапамогу ячэйкам» выдае ЦК ЛКСМБ да перавыбараў саветаў. Памятка ахапляе ўсе пытаньні, якія датычацца да перавыбараў саветаў і будзе разаслана ўсім ячэйкам.

— У Менску адчыніўся ўсебеларускі зьезд мэталістаў. У працы зьезду прымаюць удзел каля 150 дэлегатаў. На зьезьдзе будзе заслухан даклад Белмэталётрэсту аб пэрспэктывах на бягучы год.

3-я ўсебеларуская мастацкая выстаўка.

Наркамасьветы пастанавіў арганізаваць у Менску 3-ю ўсебеларускую мастацкую выстаўку. Адчыненьне выстаўкі будзе дастасавана да дню сьвяткаваньня 10-годзьдзя агалашэньня БССР. У час выстаўкі будзе праведзена 1-я ўсебеларуская канфэрэнцыя мастакоў. Уся падрыхтоўчая праца па арганізацыі выстаўкі і канфэрэнцыі ўскладзена на Галоўмастацтва.

Скарачэньне продажу горкай.

Наркамгандлю БССР пастанавіў праводзіць паступовае скарачэньне сеткі каапэрацыйных крам, гандлюючых хлебным віном у гарадох і мястэчках гарадзкога тыпу. Пастаноўлена спыніць каапэрацыйны гандаль хлебным віном у акруговых гарадох і 21 мястэчку.

Да пачатку студзеня мяркуецца спыніць продаж віна каапэрацыйнымі крамамі ў 59 мястэчках.

ПАПРАЎКА.

У нумары 240 нашае газэты—за 17-Х-28 году—у артыкуле—«Роля інстытуту сялян-дасьледчыкаў у падвышэньні ўраджайнасьці»—па недагляду карэктуры ўкралася памылка. Надрукавана:.. «арганізавана 86 сялян-дасьледчыкаў», а павінна быць—... «862 сялян-дасьледчыкаў».

Плян сьвяткаваньня
XI-годзьдзя Кастрычнікавай рэвалюцыі па Менскай акрузе.

[illegible]

Сьвята ў вёсцы.

[illegible]

Сьвяткаваньне ў горадзе.

[illegible]

ЛІСТ У РЭДАКЦЫЮ.

[illegible]

Бел. Аддзяленьне Выдавецтва «Известия ЦИК» і «Правда».

НОВЫЯ КНІГІ.

Паступілі ў рэдакцыю газэты «Савецкая Беларусь» для рэцэнзіі наступныя кнігі: [illegible]

З лістоў рабселькораў.

НЯ ВЫКОНВАЕЦЦА.

На нарадзе селькораў Пухавіцкага раёну было вынесена пажаданьне, каб пачаць выдаваць раённую насьценгазэту, але гэтае пажаданьне пакуль што засталося на паперы.

Райкампарт, зьвярні ўвагу на гэту справу.

Вэрба.

„БЕЛАРУСІЗУЮЦЦА“.

Зусім не пачата праца па беларусізацыі ў Форынскай мытніцы, Полацкай акругі.

Цікава, ці пачнецца яна там?

Зал.

РАСПАДАЕЦЦА ГУРТОК.

Ніякай працы не праводзіць селькораўскі гурток вёскі Чэбатовічы. Гуртку пагражае распад.

Партарганізацыі трэба зьвярнуць увагу на гурток.

Л. Барабанаў.

ТРЭБА НАЛАДЗІЦЬ.

У. М. Ляды пры нардоме маецца радыёпрыёмнік, які ўжо больш двух гадоў сапсаваны і не працуе.

РВК, зьвярні ўвагу!

Мак—скі.

БЕЗГАСПАДАРЧАСЬЦЬ.

У Клімавіцкай лесапільні аполкамі паляць печы. Апрача гэтага, загадчык камбінату бярэ сабе штодзённа лесаматар'ялы на дровы.

П. Я.

ЗАГІНУЛА ШМАТ ДУБОЎ.

Па загаду лясьнічага Ціханіцкага лясьніцтва скошана 5 дзесяцін сенажаці, на якіх было каля 1000 маладых дубоў. У час касьбы дубы загінулі.

Мала гэтага. Сена было прызначана для каня ляс-ва, а папала заможніку Палявому і бацьку лясьніка—Кававалаву.

Рагачоўскаму РВК трэба зацікавіцца гэтай справай.

Лесавік.

ЧАМУ ГЭТА ТАК?

У вёсцы Рудняе-Альхоўка школа знаходзіцца ў маленькай сялянскай хатцы, куды зьмяшчаецца ня больш 25 дзяцей. Між тым, РВК за гэта памяшканьне плаціць гаспадару 10 рублёў у месяц.

Трэба сялянам пры дапамозе, РВК узяцца за будаваньне школы.

А. К.

ДАЙЦЕ ПАКОЙ.

У цяжкіх кватэрных умовах працуе Халопеніцкі нарсуд: канцэлярыя і прыёмная—ўсё у адным пакоі. Загэтым у канцэлярыі заўсёды поўна народу і нельга працаваць.

Неабходна даць пакой нарсуду.

Л.

ДОБРА ПРАЦУЕ.

Чэбатовіцкі камітэт сялянскай узаемадапамогі мае зернаачысьцільную машыну і саломарэзку, якімі сяляне карыстаюцца на 70 проц. танней, чымся ў прыватніка. Камітэт таксама разам з камсамольцамі засеяў сабе 3 з пал. гэкт. зямлі.

Ведаючы.

НЯДБАЙНЫЯ АДНОСІНЫ.

Нядбайна адносяцца працаўнікі [illegible] пошты (Магілеўшчына) да [illegible]стоў. Быў выпадак, калі селянін В. Шмакі адаслаў ліст і праз некалькі дзён ліст быў яму зварочан завернутым у атрымліваемай газэце.

Неабходна, каму належыць, зьвярнуць увагу.

Я. Крушына.

ЗЬЛІКВІДАВАЛІ.

Пры ячэйках ЛКСБ м-ка Ляды (Аршаншчына) была арганізавана група „Лёгкай кавалерыі“. Сябр групы зьвярнуўся да сакратара Ляднёнскага райкампарту за дазволам агледзець самагонкі, дзе мяліся недахопы. Сакратар райкампарту дазволу ня даў і казаў, што групы зьліквідаваны, з тае прычыны, што вылучаны кіраўнік адмовіўся працаваць.

Знайдзіка.

ШЭФ СЬПІЦЬ.

Ужо больш паўгода, як шэф над Растковіцкім сельсаветам—Аршанскі Акрдзяржстрах—не выяжджаў у свае падшэфныя вёскі і нічога не зрабіў.

Неабходна нашаму шэфу ўзяцца за працу!

Ул. Мак—скі.

РАСТУЦЬ ЎКЛАДЫ.

Добра праведзена кампанія па вярбоўцы ўкладчыкаў у касу ашчаднасьці сярод насельніцтва Рагачоўскага раёну. У выніку, колькасьць укладчыкаў расьце. Напрыклад, у адным Ціхінскім сельсавеце за 2 тыдні прыбавілася 30 укладчыкаў і павысіўся разьмер укладаў.

Я. Кр—на.

Апавяшчэньні.

[illegible] даклад тав. Мар'ясінай. На тэму: «Кастрычнік у школе».

— У нядзелю 21 кастрычніка, а 7 гадз. дню, у памяшканьні горраўкому КП(б)Б (Энгельса, 28) адбудзецца агульны сход работніц і жонак рабочых полек.

У парадку дню: Даклад аб задачах дэлегацкіх сходаў і выбары дэлегатак на польскі дэлегацкі сход.

Прысутнасьць абавязковая і без спазьненьня.

— У нядзелю 21 кастрычніка, а 12 гадз., у памяшканьні ГРК КП(б)Б адбудзецца пасяджэньне жансэкцыі Гаррайкому МОПР'у. На пасяджэньне запрашаюцца наступныя т. т. СТАШЭЎСКАЯ, ЛІПМАНАВА, ПУХАВІЦКАЯ, ЛАЗАРЭВІЧ, САВЕЛЬЗОН, ГРЫНГАУЗ (Меншвэй), ФОРЫНА, КАГАН, МІЛЬНЭР, ГРЫНГАУЗ, КАРЧЭМНАЯ, КІМЯНСКАЯ, ПУЧКОЎСКАЯ, ІВАНОВА, РУБЕНЧЫК, ЮДЗІНА, КАСЬЦЮК.

Прысутнасьць усіх т. т. абавязкова і без спазьненьня.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

У нядзелю 21-Х г. г. роўна а 6 гадз. увечары адбудзецца нарада сакратароў групкомаў і МК працасьветы.

Яўка ўсіх сакратароў абавязкова.

Пажадана прысутнасьць сяброў МК.

У НАВУКОВЫМ Т-ВЕ.

[illegible] антысэмітызьме. Уваход вольны.

Менакругком КПБ.

Школа № 2-5.

У нядзелю, 21 кастрычніка роўна а 10 гадзіне, у будынку 2-й школы (Ленінская 21) адбудзецца менская вучнёўская школьна-краязнаўчая канфэрэнцыя.

Кожнай школе неабходна прысылаць на канфэрэнцыю ад 3 да 5 дэлегатаў.

На канфэрэнцыю запрашаюцца настаўнікі-кіраўнікі школьна-краязнаўчых гурткоў. Парадак дню:

1. Інфармацыя аб праробленай за лета працы.
2. План працы на 1928-29 вучэбны год.

Справачны аддзел.
КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 20-Х-1928 г.

Абл. 1 дзярж. паз. — прад. 4—79, куп. 4—77.
Абл. 2 дзярж. паз.—прад. 5—17,5 куп. 5—15,5
Абл. 3 сял. паз.—прад. 5—0,3, куп. 5—0,1.
Абл. 10 пр. паз. 27 году—прад. 25,56,5, куп. 25—46,5
Абл. дзярж. паз. 26 г. — прад. 122,25 куп. 120,25.
Абл. 12 пр. дзярж. паз. прад. 104—68, куп. 104—63.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

КІНО.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА». Ад аўторка, 16-га кастрычніка ПРЭМЕРА! ПРЭМЕРА! Грандыёзная гістарычная пастаноўка паводле аповесьці А. С. Пушкіна „Капітанская дачка“. У галоўных ролях К. Дзянісава, У. Клюквін, Н. Празароўскі, засл. артыст С. Кузьняцоў. Пачатак 1 сэансу 7 г., 2-га 9 г., 3-га 10 г. 30 х. Папярэдні продаж білетаў штодня ад 5-ае гадзіны ў касе кіно «Культура».

КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“. З аўторка 16-га кастрычніка „МОЙ СЫН“ Драма ў 6 частках. Звыш праграмы! Вялікае канцэртнае аддзяленьне.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ». Ад аўторка, 16-га кастрычніка ТРЫ МУШКЕЦЕРЫ У 2-х сэрыях—12 частках. Дзьве сэрыі ў адзін сэанс. 3 сэансы— пачатак 1 а 6 г., 2—а 8 г. 30 хв. 3 10 г. Каса адчынена ад 5 гадз.

1-ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІЯНЭР“. МАЛЕНЬКІЯ І ВЯЛІКІЯ камэдыя ў 5 частках. Пачатак сэансаў а 3 1/2 г. дню 4 сэансы: 3 1/2, 5, 6 1/2 і 8 г. Білеты па 15 кап. на ўсе месцы. Месцы нумараваныя.

Т. Т. УПАЎНАВАЖАНЫЯ І МЯСЦКОМЫ ПРАЦАСЬВЕТЫ! Што вамі зроблена, каб атрымаць прэмію ў конкурсе, абвешчаным газэтаю „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“? Конкурс і розыгрыш лётарэі надыходзіць. —) Застаецца ўсяго 1 з пал. месяца. (— Неабходна ўзяцца за працу больш інтэнсыўна. Большасьць мясцкомаў амаль нічога да гэтага часу не зрабілі. СЬПЯШАЙЦЕСЯ правесьці кампанію па падпісцы на газэту „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“ на месяцы—лістапад, сьнежань і студзень!

У суботу 20-га кастрычніка г. г. у 19 гадзін дню ў памяшканьні клюбу Карла Маркса адчыніцца ПАСЯДЖЭНЬНЕ ПЛЕНУМУ Акруговага Савету ТДА-АВІЯХІМУ, на якое запрашаюцца сакратары і старшыні рэвізійных камісій усіх ячэек ТДА-Авіяхіму гор. Менску, кіраўнікі гурткоў вайсковых ведаў і камсклад запасу. У парадку дню будуць стаяць наступныя пытаньні: 1) Вынікі летняй працы і задачы на зімовы перыяд. 2) Зацьверджаньне пляну працы на зімовы перыяд. 3) Рознае. Прэзыдыум Менскага Акрсавету ТДА-АВІЯХІМУ.

СУДОВЫ ВЫКАНАЎЦА 1-га ВУЧ., МЕНСКАЕ АКРУГІ — абвяшчае, што 21 кастрычніка 1928 году ў 12 гадз. дня — у гр. СЕЎРУКА, Аляксандра Аляксандрава—Луначарская вул., 1-га аддзяленьня ў д. № 3, кв. № 3 адбудзецца — ПРОДАЖ З ПУБЛІЧНАГА ТОРГУ — маемасьці, прыналежнай гр-ну СЕЎРУКУ А. А., якая заключаецца ў піаніно, рознай мэблі, стрэльбы паляўнічай і прыладаў і розных хатніх рэчаў. Маемасьць ацэнена да пачатку торгу ў суме 1483 руб. на ўзысканьне па прыгавору Менск. Акруг. Суду ад 27-28-VII 1928 г. 3567 руб. 83 кап. Жадаючыя таргавацца запрашаюцца на азначаны час на месца торгу. Падрабязны сьпіс маемасьці можна аглядаць штодзённа ад 10 да 12 гадзін дня ў канцэлярыі судвыканаўцы 1-га вуч. Мен. Акр. вул. Карла Маркса д. № 28, а ў дзень продажу на месцы торгу. Судовы выканаўца (подпіс).

ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ БУХГАЛТЕРИИ, КАЛЬКУЛЯЦИИ и СТАТИСТИКИ. — Продолжительность курса—8 МЕСЯЦЕВ. — Поступать на курсы можно в любой месяц года. Принимаются лица с образованием не ниже 4 гр. семилетки. ОКОНЧИВШИМ КУРСЫ ВЫДАЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВА. Плата за первый месяц—5 руб, а за остальные по 4 руб. в месяц ВНОСИТСЯ В НАЧАЛЕ КАЖДОГО МЕСЯЦА ВПЕРЕД по адресу: МИНСК, ВСЕКОБАНК, тек. счет № 682. Подробные условия высылаются за 2 восьмикопеечные марки. С запросами обращаться: Минск, Всекобанк, заочным курсам.

Галоўлітбел 392. 1-я дзяржаўная друкарня.